

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 25.— Din
za inozemstvo 40.—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čerkov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 30. januarja.

Klerikalci že od razpisa volitev na prejšnjem mesecu, kako strašen teror se pripravljajo za volitve. Radi čve revolucije ni hotelo biti in takoj po nastopu vlade Narodnega bloka je nastopilo v državi pomirjenje. Vrnili se je pravna in osebna sigurnost, ki je preje, zlasti na Hrvaškem in v Makedoniji in v Bosni ni več bilo.

Ljudstvo je kmalu spoznalo, da je pisanje klerikalnih listov o terorju in nasilju lažja, da se po vsej državi, navzile tem, da smo jako temperamentni narod, blizemo volitvam v samozemno jako mirnem razpoloženju in brez posebnih incidentov. Zato zlasti pri nas na Slovenskem vlada dosedaj popoln mir in red in razni teroristični poskusi klerikalcev so žalostna prepadla. A red in mir nista po godu opoziciji. Zato si predvsem škofov list prizadeva prepričati javnost, da red in mir ni, temveč da vlada teror in groza. In če jih pri nas ni, si jih pa izmišljajo za naše dobro verno ljudstvo drugod. Vsek dan servira »Slovenec« konjico tatarskih vestí iz o'zlatjenih krajev Jugoslavije o dogodkih, ki se ali sploh niso, ali pa čisto drugače in iz drugih virov, kakor pa poroča klerikalni klinker. Vsekakor pa je gotovo, da škofov list zlohotno politika incidente osolnena in strankarskega značaja vladi Narodnega bloka, kakor označuje sedaj tudi vsakega zločinca za pristaša režima.

»Slovenec« postaja v svojem volilnem deliriju tako konfuzen in tako naivno lažljiv, da se, kakor žuemo, vsak dan celo v škofov palači jezijo nad njegovo nedolastnostjo. Kako je napeljal Kraflov služaj? Prvi dan je že poročal, da se Kraflov bori s smrtjo. Drugi dan je pisal, da smrt sicer še ni nastopila, a da je še vedno v smrtni nevarnosti. Tretji dan se je umaknil za konstatirajo, da je Kraflov »operacija« grožnja prestola. Prirovačka o lažljivem Jančku, ki je pred mesecem pripovedoval, da je videl psa tako velikega kakor slona ali vola! Razven laži, ki se tiče samega služaja kot takega, pa spravi »Slovenec« malone že cel točen Kraflov zavezo v zvezi z vlado in pri tem laže, da se kar kani. Saj je pa Kraflov služaj za klerikalce kaj posebno dobra kost, ki jo lahko gločajo, ker ž njo ne slone le slovenskih volitev, marveč hujšajo in zase priobčevajo tudi nemške glasove, zlasti na Kočvarja.

V Avstriji klerikalci niso bili tako rahločutni, da bi se za enega Slovenca, tudi če bi mu kdorkoli glavo razbil in ne le omarikal, tako zavzeli, kakor za Kraflo. Škof legli je že blagoslavljal cele batalione slovenskih mož in fantov ter jih navduševal za mesarsko klanje na strani črno-zolih in vsenemških trinogov. Dosei in deset tisoče Slovencev je pošli germanški moloh, jim vzel zdravje in življenje, a takrat je škof Jodit označeval vse to za »bogo donalilno« delanje in za posebno naslodo. Danes glavni škofov list samo radi enega Slovaka ki jo je na volilnem shodu na nesrečni ali vladarjenosti in odurnosti na grobnicah nekoliko »skupili«, cele orgije hujškarje.

Vijek transicije in lagančine a svojimi lažljivimi poročili je dosegel škofov list vsakega vraga, ko poroča, da drže v »haganekih« mestih mnoga opozicijskih poslancev v zaporih po polnoma nage in pri odprtih oknih. Poročilo jih očrtni vodilo popolnoma nage na senčah po dvorišču in polju. Ki imi in maza. To se bode v škofovem listu storiti tako, kakor življenje svetnikov, kakor muke one svetnice, ki je morala z groznimi vilami metati bleda mleka na strobo. Strpna gospodinja se to, in polnoma okna odpira, da jih klerikalni kljukci gleda to in — uživajo!

Na žalost je omejenost klerikalnih misli tako volilna, da jim »Slovenec« lahko brez skrbi in brez strahu servira tudi najbolj glupa nevarnosti. Laž in oklevanje so leta naš glavni volilna goča. SLS, kar drugih volilni pisa moči in kor na klerikalno obilje že tudi duševno zastali pristajati SLS nič več ne da. Za morala stranke ki nastopa pri volitvah v znamenju krize, in za katere obilje volilni škof pastirski list ter naročilo izpostaviti av. Ročje to, je vsakega značilno, da mora v volilni boji s takimi voili in s takimi sredstvi. Zanimivo pri tem je le to, da se klerikalci, ki se zgrajajo nad namišljenim terorjem režima, ne spomnijo prijaviti na hoga bloka in poizkušajo Slovence a hudim in netom. Velikga terorja za potego, pod duhovskim vplivom stois, kova kmeta siloh ni, kakor je ta. Da bi klerikalni pred volitvami zadnji hie ne silili na volilne skrivne pokli kalnih kandidatov hudiča in pekla, bi

Kako so klerikalci prodali slovensko zemljo

Uvedena je preiskava radi Opatijskega protokola Davidovič-Koroščeve vlade. Grozna, a utemeljena sumnja proti klerikalcem in ostalim blokaškim strankam

Beograd, 30. januarja. p. Kakor že javljeno, je včeraj vlada razpravljala o pripravah za nadaljevanje gospodarske konference v Benetkah, ki je določena za 3. februar. Pri tem je prišlo na razpravo tudi vprašanje razmejitev. Na žalost je v tem oziru malo izvedov, da bi se dale doseči v najbližji bodočnosti vse one korekture, ki so v interesu našega obmejnega prebivalstva nujno potrebne. Gre tu predvsem za vprašanje katastrskih mej.

Pri tej priliki se je v ministrski konferenci, ki je sledila vladni seji in je trajala pozno v noč, konstatiralo na ravnost grozne stvari. Vseled izdajalskega postopanja klerikalno - blokaške vlade je bila v avgustu 1921 naša severozahodna meja na milost in nemilost izročena italijanskim zahtevam. Davidovičev - Koroščev kabinet je v Opatiji se odredel koncesiji, ki jo je bila prejšnja Pašić - Pribeževićeva vlada izsilila od Italije, da bo namreč granica sledila v glavnem katastrskim mejam, ter je pristal na italijansko zahtevo, no kateri smo izbrli Mostrovko, Kanjavec, eno od triglavskih jezov, od Potederice do Cerkljanskega jezera pa je v glavnem ohranila tudi italijanska meja. Naša država se je v Opatiji odrekla tudi velikim gozdnim kompleksom na Javorniku, odrosno lužno od reke, ki so bili vredni na stotine milijonov in ki bi bili postali naša državna last.

V vladi so takrat sedeli štirje klerikalni ministri, ki so, morda da branijo življenjske interese slovenske zemlje, onatijški sporazum brez vsakega protesta odobrili.

Ko je po padcu blokaškega režima nastopila vlada Narodnega bloka, je bila razmejitev v polnem teku. V zanjem trenutku se je ministru Žerjavu še posrečilo ustaviti razmejitveno delo, da se iznova poskusi revizija klerikalnega izdajstva. Poznanja miniletra Ninčiča v Rimu so bila brez uspeha: Italijani trkajo na rapalsko pogodbo in na opatijski pakt. Stvar je bila odložena, da se pozneje znova poskusi.

Moltem so pričela polze-lovanja, zakaj se je klerikalno - blokaškemu režimu tako mudilo podpisati nesrečni opatijski protokol. Pokazalo se je, da gre za strahovito korupcijsko afero. Ponostljivost naše države v avgustu 1921 je v zvezi z eksplozivno ogromnih žumskih kompleksov ob Javorniku, na kateri so znali izvesti italijanski agenti zainteresirali merodajne jugoslovanske faktore. Za milijonske domitke posameznikov so bili prodani življenjski interesi našega obmejnega prebivalstva.

Dosedanja polze-lovanja so dognala znake, da je velik del tega ogromnega donarja izgubil v privatnih rokah, drugi del pa v blaginjah blokaških strank. Sedaj bo uvedena stroga preiskava, da se neoporno dožene vse krivice ter jih polčiha na odgovor.

Čulovito strela odločitev takratnih vladnih strank in njih molčanje na očike, ki so se že takrat pojavljali, kažejo precej jasno, v kateri smeri bo treba voditi preiskavo. Vladi je odločeno, da z vsa brezobzirnostjo zagradi v zagroženo temo, v katero je dosedaj bilo zavito nesrečno vprašanje naše razmejitve.

Politična situacija

KAKO SE SKUŠAJO TOLAZITI BLOKAŠI — SEJA ODBORA ZA DRŽAVNO OBRAMBO

Beograd, 30. januarja. r. V političnem življenju vlada popolno zatišje. Vladi danes ni ime'a seje, le minister Trifunović je konferiral s predsednikom vlade Pašićem. Večina ministrov je izven Beograda na volilnih agitacijah. Davidovičeva »Pravda« je danes lansirala vest, da je Ljuba Jovanović podal ostavko na svoje mesto kot predsednik državnega odbora. Drugi opozicijski listi pa celo govornijo, da je izstopil iz glavnega odbora NRS. Te vesti so samo poskusi omiliti globok vtis Marinkovičeve demisije kot čana izvrševalnega odbora Davidovičeve stranke ter so gladko izmišljene.

Popoldne od 16. do 18. je bila na dvoru pod predsedstvom kralja seja odbora za državno obrambo. Prisostvovali so ministrski predsednik Pašić, minister za zunanje stvari dr. Ninčič, finančni minister dr. Stojadinović, vojni minister Tri-

funović ter general Pešić kot tainik. Po tej seji je kralj sprejel v avdienci ministra Surmina, ki je predložil večje številno ukazov o napredovanju in odlikovanju.

»SLOVENČANSKE« KANDIDATURE.

Zagreb, 30. januarja. n. Nocoj je izšla posebna izdaja »Hrvatstva«, ki objavlja vse kandidature tako zvanih demokratsko-človečansko - republikansko - hrvaških kandidatur, to je radičevcev in zajedničarjev.

VODJA DŽEMIJETOVCEV ARETIRAN RADI HUJSKANJA.

Beograd, 30. januarja. p. Ministrstvo za notranje stvari je bilo obveščeno, da je politična oblast v Skoplju aretirala Ferad beg Drago, voditelja džemijeta radi brezprimernih protidržavne agitacije.

Slovenski umetnik v Zagrebu napaden

POLITIČNI PODIVJANCI SO NAPADLI CIRILA LIČARJA SAMO ZATO, KER JE SOKOL.

Zagreb, 30. januarja. n. Danes zvečer je sešel v gostilni Zehić na Maksimski cesti znan slovenski glasbenik Ciril Ličar v družbi več intelektualcev pri kozarcu vina. Gostilničarjev bral, ki je iz razgovora gostov zvedel, da je

Ciril Ličar jugoslovanski Sokol, je navall narj, ga vrpel na tla pod mizo, suval z nogami ter skakal po njem. Ličar je bil pri tem napadu precej poškodovan.

Ponudba za novo ameriško posoji o Jugoslaviji

Beograd, 30. januarja. r. Londonski »Times« prinašajo še ne potrjeno poročilo iz Washingtona, da namerava naša država skleniti v Ameriki dvojno posojilo. Prvo kratkoročno posojilo bi se sklenilo v znesku 20 milijonov dolarjev, drugo pa v znesku 35 milijonov dolarjev za dobo pet let. Izdati se imajo 5 odstotne obilgacije. V zvezi s temi vestmi se je naš poročevalec obrnil tudi na finančnega ministra, ki pa je izjavil, da o kakem posojilu v tej obliki ne more biti govora. Dejstvo je, da se ponujajo naši državi v Ameriki posojila. Vladi se za to ponudbo interesira, sprejela pa bo le tako, ki nam tako glede dobe, kakor glede obresti nudi primerne ugodnosti.

bile njihove skrinje po večini prazne. Da bi ljudstvo ne videlo zavojene tigravske politike, da bi ne videlo klerikalne korupcije in goljufije, a tudi ne terorja politikujočih duhovščine, zato kriči škofov list na vse pretege o nasiljih in grozodejstvih — drugih.

Razbita Tomljevičeva skupščina

Sužak, 30. januarja. n. Danes ob 7. zvečer je imel dr. Tomljenović s pristaji Davidovičeve stranke volilni sestanek v neki gostilni na Krimej. Na sestanku je prišlo do velikih ribuk in dejanskih spopadov, tako da je morala posredovati policija, ki je pozvala prisotne, naj se razidejo. Pri tem so se spopadi obnovili in je bilo ranjenih več oseb. Dr. Tomljenović je pobegnil z bojišča s tako naglico, da je v gostilni pozabil svojo suknjo in klobuk. Zanimivo je, da o polnoči dr. Tomljenovičeva njegovi prijatelji še niso našli in da sploh ne vedo, kje je.

KABINETNA KRIZA V BELGIJI.

Bruselj, 30. januarja. z. Radi vprašanja uradniških prejemkov in ženske volilne pravice grozi v Belgiji izbruh kabinetne krize. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, je pričakovati padec vlade že sredi meseca februarja. Ministrska kriza bo povzročila razpust zbornice in se bodo nove volitve vršile kmalu po razpustu, tako da bi se novo izvoljena zbornica sestala že koncem marca.

Odnosaji strank Narodnega bloka v Sloveniji

SKLEPI GLAVNIH ODBOROV SDS IN NRS TER STALIŠČE ZEMLJORADNIKOV.

Beograd, 30. januarja. p. Z ozirom na razne intrige, ki jih širijo zlasti klerikalci o odnosih med NRS in JDS v Sloveniji je treba po avtentičnih informacijah konstatirati sledeče: Glede Ljubljane in ljubljanskega volilnega okrožja velja sledeči sklep glavnega odbora NRS z dne 17. januarja:

1. Kot olicična lista Narodne Radikalne Stranke za mesto Ljubljano se odobrava sporazumna lista NRS in JDS.

2. Kot olicična lista Narodne Radikalne Stranke za ljubljansko novomeško volilno okrožje se odobrava sporazumna lista med NRS in JDS.

Glede Maribora je bil glavni odbor NRS dolgo v dvomu, ali naj prizna samostojno listo drja Ravnika kot službeno. Ker ni mogel priti do uverjenja, da ta lista v smislu organizacijskih pravil tudi formalno ni pravilno postavljena, jo je končno v svoji seji 28. t. m. od-

bril. Lista Narodnega bloka se seveda od vodstva NRS ne smatra za nasprotniško listo.

Glavni odbor samostojne demokratske stranke je na svoji seji 18. januarja odobrili vse tri slovenske liste Narodnega bloka kot službene ter je zlasti potrdil tudi volilni sporazum obeh koaliranih strank s štajersko SKS, katere je dobila na listi Narodnega bloka jake kandidature.

Kar se tiče zemljoradnikov, priznavajo, da so razmere v Sloveniji jako težke in da ravnanje štajerske SKS ni protivno kmečkim interesom. Oni upajo, da bo potom Narodnega bloka kmečka stranka dobila v Sloveniji vsaj en mandat. Pritisk ljubljanskih voditeljev SKS, da se gg. Vošnjaka, Drofenika in ostale veljake mariborske SKS izključi iz Zemljoradniškega Saveza je ostal brezuspešen.

Nesoglasja v Herriotovi vladni večini

SOCIJALISTI NISO ZADOVOLJNI Z MINISTRSKIM PREDSEDNIKOM. - KONFLIKT LE ZA SILO PORAVNAN.

Pariz, 30. januarja. z. Zbornica je s 311 glasovi proti 32 sklenila, da se veliki Herriotov govor na tisk in plakata po vsej državi.

Pariz, 30. januarja. r. Soglasnost, ki se je pokazala v francoski zbornici o prileki govora ministrskega predsednika Herriota o novi francoski zunanji politiki, je trajala le malo časa. Socijalni demokrati so imeli namreč takoj nato sejo,

na kateri so se izrekli s 27 proti 24 glasovom proti temu, da bi se Herriotov govor javno nalepil. Nastop socijalistov je izzval pri radikalnih socijalistih veliko razburjenje. Herriot je izjavil socijalistom, da takoj odstopi, ako ne glasujejo za javno objavo njegovega govora. Le pod vtisom te grožnje so mu izrekli tudi socijalisti zaupnico.

Prusija dobila zopet socijalista za ministrskega predsednika

KER SO GLASOVALI NACIJONALCI IN KOMUNISTI LOČENO, SO ZMAGALE STRANKE SREDINE.

Berlin, 30. januarja. s. Pri volitvi ministrskega predsednika v pruskem deželnem zboru je bilo oddanih 411 glasov. Šest glasovnih je bilo praznih, en glas h bi neveljavil. Večina je znašala 218. Poslanec Braun je dobil 221 glasov. Njegovo izvolitev sta levica in centum živahno pozdravila. Nemško-nacionalni poslanec pl. Kles je dobil 175, komunist Pieck pa 39 glasov. S tem je bil vnovič izvoljen dosedanj ministriški predsednik.

Berlin, 30. januarja. d. Z današnjim glasovanjem v pruskem deželnem zboru pruska vladna kriza nikakor še ni rešena. Ako sestavi namreč Braun zopet dosedanja vlado, bo lahko pri pivem glasovanju zopet padla, ako bodo nastopili nacionalci in komunisti skupno, kakor se je zgodilo pri glasovanju o zadnji nezauptici. Zato bo Braun vsekakor poskušal dosedanja vladno koalicijo razčistiti.

Albanija umaknila tožbo proti nam

Tirana, 30. januarja. p. Vladi Ahmed beg Zogua je poslala Zvezi narodov brezjavko, s katero javlja, da umakne tožbo, katero je vložil Fan Noli proti Jugoslaviji, češ da je Jugoslavija kriva prevrata v Albaniji.

Pred pogajanj v Benetkah

Beograd, 30. januarja. p. Nocoj se je v seji ministrskega sveta nadaljevala razprava o instrukcijah našim delegatom za pogajanja v Benetkah. Razprava se bo nadaljevala na jutrišnji seji, na kateri se bo določil komitet ministrov, ki bo pregledal elaborat in definitivno stiliziral instrukcije. Na dnevnem redu beneške konference je 35 predmetov, ki se največje težeje železniškega in pristaniškega vprašanja. V Rimu se je razpravljalo vprašanje o razmejitvi v Sloveniji, ki še ni končano. Dalje se niso rešev vprašanja o odškodnini za fašistovske rekvizicije na Reki o občinski imovini, o porušenih mostovih in progi na Sužaku, o državljanstvu in oprijem. o Zadru in njegovem prometu z naslednjim list.

Italijanski poslanik general Bodrero je tekom dneva parkrat konferiral z doktorjem Ninčićem.

PROČES ANDROLIČEVE.

Beograd, 30. januarja. p. Nocoj se je v Beogradu končala druga obravnava v slučaju Androličeve ter se bo razodba razglasila v ponedeljek.

PONAREJENI 100 DIN BANKOVCI V ZAGREBU.

Zagreb, 30. januarja. n. Danes je policija zaplenila osem ponarejenih bankovcev po 100 Din nove emisije, rdečkaste barve. Storitcem še niso prišli na sled.

KONFERENCA O OPIJU.

Beograd, 30. januarja. p. Kakor se sudi, je konferenca Zveze narodov v vprašanju opija nadaljevala svoje delo ter je upati na boljši uspeh, ker so mnoge države pristale na to, da se nadaljuje produkcija opija.

Izgon patrijarha iz Turčije

Carigrad, 30. januarja. s. Na povelja turške vlade so ekumenskega patrijarha spravili izven mej Turčije.

Avstrijski monarhisti in priklopitev

Dunaj, 30. januarja. s. Z ozirom na vesti, da zastopajo legitimisti v Avstriji idejo podonavske konfederacije, izjavlja konservativna ljudska stranka, ki je vodilna monarhistična stranka Avstrije, da ravno tako obsoja klince po prikloplivl Avstrije k Nemčiji, ki bi ustvarila le nove sovražnike ter spravila Avstrijo v novo razmerje odvisnosti, kakor tudi govorice o podonavski konfederaciji, ki bi v danih razmerah mogla biti le iz Prage in ki bi povzročila, da bi morala Avstrija stopiti v Malo antanto. Stranka zastopa stališče, da Avstrija sedaj ne more imeti drugih skrbi, kakor da se uživi v stanju, ki so ga ustvarile mirov. pogodbe. V to svrhu se mora Avstrija naslanjati na sosedo, pri katerih bo brez škode mogla dobiti živila, namreč na Madžarsko.

VELIK KONKURZ V KARLOVCU.

Zagreb, 30. januarja. n. Velika tovarna usnja Oskar Fröhlich v Karlovcu je prišla v konkurz. Pasiva znašajo 13 milijonov dinarjev, aktiva pa 3 milijone dinarjev. Lastniki ponujajo 33 procentno poravnavo. Med delničarji je nastala velika panika.

Borza

30. januarja:
CURIO: Beograd 8.45, New-York 518.10, London 24.825, Pariz 28.05, Milan 21.56, Praga 15.425, Budimpešta 0.0072, Bukarešta 2.70, Solija 8.775, Dunaj 0.0073.
DUNAJ: Beograd 1157 do 1161, Budimpešta 98.20 do 99, Milan 2944 do 2936, New-York 70.035 do 71.185, Praga 21.09 do 21.19, Solija 512 do 516, Curib 13.035 do 13.745, dinarji 1151 do 1157.
PRAGA: Beograd 55.25, Dunaj 4.70, Rim 141.125, New-York 33.80, Curib 635.25.
BERLIN: Beograd 6.86, Milan 17.44, Praga 12.48, Curib 80.92.

Klerikalna revolucija proti papežu

Ker je papež obsodil politično delo ljubljanskega škofa in njegovih duhovnikov, ga proglašuje naši klerikalci za liberalca ter mu grozijo z uporom!

Papeževa obsodba zlorabe cerkve in vere s strani ljubljanskega škofa in oster ukor, ki ga je dobilo klerikalno časopisje iz Rima, je povzročil v ljubljanski škofiji palači pravcato revolucijo. Škofova družba se je vrhovnemu poglavarju katoliške cerkve kratkoma uprla ter je organizirala štrajk proti odredbam Sv. Stolice.

Klerikalno časopisje sistematično bojkotira papeževe izjave. Ono ni črhnilo niti besedice o papeževi izjavi jugoslovenski vladi, da Sv. Stolica naj ostreje obsodja zlorabo vere in cerkve v politične svrhe, škofovi listi so zamolčali, da je papež izrečno prepovedal vmešavanje duhovščine v politične borbe, pač pa so se norčevali iz papeževih odločitev, da se izvede stroga preiskava proti vsem onim cerkvenim funkcionarjem, ki s svojim hujškim njem proti narodni in državni misli spravljajo katoliško cerkev v nasprotstvo z jugoslovensko državo.

Končno je izšel v papeževem službenem glasilu «Osservatore Romano» javni ukor klerikalnemu časopisju, katerega pisanje in delovanje se z jasnimi besedami označuje kot greh proti krščanski pravičnosti in krščanski ljubezni. Tudi te papeževe besede so ostale brez odziva. Škofova glasila so jih vrgla v koš, «Slovenec», «Straža» in kako se že imenujejo vsi klerikalni reptili, pa s podvojenim strupenostjo nadaljujejo svoj zločinski posel.

Končno so klerikalci organizirali tudi formalno revolucijo proti papežu. Oni, ki trdijo, da je brezgrihna vdanost in poslušnost katoliški cerkvi in njenemu vrhovnemu poglavarju prva dolžnost vsakega vernika, objavljajo

sedaj proklamacije, ki pozivajo na neposlušnost proti sv. Očetu! V to svrhu so angažirali svoje «mlade borce», klerikalne študente, ki so jim dali podpisati posebno «spomenico» na škofa Jegliča. Ta spomenica je pamflet na papeževе nazore, v njej je napisano, da ima škof prav in ne papež, ona proglašuje nazore Svete Stolice za zmotne. Klerikalni študentje proglašajo, da je gnusna, nemoralna, proti državni politiki škofovske družbe katoliška politika in da je ni sile, ki bi to na budno mladih mogla spraviti na pravo pot. Slovensko izročilo svojo solidarnost s škofom proti papežu in grozijo vrhovnemu cerkvenemu poglavarju, da «ne bodo dopustili, da bi se delala razlika med dušnim blagom in političnim udeleževanjem. Še več, oni očita jo papežu, ki stoji na nasprotnem stališču, da je njegovo naziranje nekrščansko in pravilo, da je svet Oče praznaprav liberalci!

Nas končno ne briga, kako si škof in papež ureinjata medsebojno razmerje in s kakšnimi sredstvi se drug proti drugemu bojuje. Ali briga nas nekaj drugega: Zopet je doprineš eklatanten dokaz pomolnega poganstva klerikalne politike. Ako se papež ne pokori klerikalcem, so takoj pripravljeni tudi tega proglasiti za nevernika in liberalca!

In ta družba se predstavlja slovenskemu ljudstvu kot zaščitnica vere in morale, kot boriteljica za katoliške svetinje.

Revolucija ljubljanskih klerikalcev proti papežu je v polnem teku. Škof Jeglič bo sigurno končal svojo kariero v trapištvo samostanu...

Ali bodo pristaši NSS še ostali pri klevetnikih?

Somišljenik NSS, gosp. Stane Vidmar, je postavil «Novo Pravdo» ter kolovodje NSS na najbolj sramotni oter. Napade, ki so jih zagrešili ti ljudje na dr. Pivka, označuje on kot podlost, kot žig sramote, ki ga ne vzame voditeljem NSS nihče več s čela. Stane Vidmar odločno odklanja vsak nadaljni stik s temi ljudmi, o katerih pravi, da jim «ni prav nič več nedotakljivega in vzvišenega». «Kje ste se vzeli, gnusni črvi, ki glodate čast dr. Pivka? In tem avstrijskanskim obrekovalcem se pridružuje list, ki trdi, da je glasilo narodne stranke. Fej!» Tako Stane Vidmar, dosedaj pristaša NSS.

Stane Vidmar je po tolikih razočaranjih, ki jih je doživel z voditelji NSS, zapustil narodno-socialistične vrste in ne mara z njimi imeti nobenih stikov več. Njemu je sedaj sledil zdravnik dr. Tone Jamar, ki je bil svoj čas celo nosilec narodno-socialistične kandidatske liste v Ljubljani. Izstopil je iz NSS, ker smatra pod svojo čast, da bi bil član organizacije, ki stoji pod vodstvom generalitete take moralne kvalifikacije. Vidmarju in Jamarju sledi in morajo slediti še vsi oni, ki jim še ni zamrlo čut za narodnost, čast in poštenje. Znamenja popolne demoralizacije bi bilo, ako bi ostali indirektni pozivi Staneta Vidmarja brez posledice v tistih krogih, na katere je adresirana njegova uničujoča obsodba. Reklo bi se, da se vsi pristaši NSS strinjajo s podlostjo svojih voditeljev ter da tudi pristaši NSS zagovarjajo narodni zločin vodstva NSS. To, kar so sedaj zagrešili nad nesebičnim in herojskim delom nacionalnega junaka dr. Pivke voditelji NSS, ni le en slučaj nepoštenosti in podlosti. To je le člen v dolgi verigi amoralnih dejanj te degenerirane generalitete. NSS po zaslugi njenih voditeljev že dolgo ni več stranka, ki bi se imela med Slovenci eksistenco pravico. Grehi njenih lastnih voditeljev so jo spravili tako daleč.

NSS je bila ustanovljena po vzoru stranke čeških narodnih socialistov. Njegov program je imel biti tudi program slovenske NSS. Na žalost in v škodo pristašev narodno-socialistične smeri, pa je ta program NSS našel ne dorašč, nesposobne in nemoralne izvrševalce, ki so z opetovanimi dejanji dokazali, da je zanja program NSS le kos papirja, ki ga lahko pohodijo in opijujejo. Vse glavne točke programa NSS so bile od kolovodji NSS že opetovano izdane in pohojene.

Nacionalna ideja, ki je po programu NSS jača nego socialistična — saj bi sicer NSS poleg drugih socialističnih strank ne bila potrebna — ni bila privržat opijevana sedaj v Pivkovem služaju. Res je, da tako grlo in ostudno od kolovodji NSS narodne svetinje še niso bile omadeževane, kakor sedaj, a bile so, in sicer vsikdar takrat, ko so voditelji NSS bili v zvezi z rušilci državne in narodne edinstva.

Češki narodni socialisti stoje v izvajanju svojega programa v najostrejšem boju proti klerikalcem in proti komunistom. Naša NSS se je že opetovano združila s klerikalno fronto proti

narodni fronti. Zvezana je že bila s klerikalci v občinskem svetu ljubljanskem ter s tem zagrešila, da je Ljubljana, središče Slovenije, postala v narodnem in državnem oziru demoralizirana. Pred temi volitvami pa so voditelji NSS, zlasti gg. Juvan, Salehar in Rupnik kuhani in pečeni v škofovi tiskarni, kjer kuhajo naklepe, kako bi pomagali protidržavnim klerikalnim rovarjem ter škodovali nacionalni fronti. Kandidatska lista «Bratskega sporazuma» na Kranjskem in Stajerskem ter lista «Narodne zajednice» v Ljubljani so postavljene po predhodnih dogovorih s klerikalci, v sporazumu z njimi tako, da jih klerikalci smatrajo za svoje, klerikalne liste. Zato jih SLS materialno in moralno podpira, zlasti s svojim časopisjem, Klerikalna «Straža» v Mariboru je naravno nastalo «Bratskega sporazuma».

Kolovodje NSS hočejo biti socialisti, a njihova stalna družba v Ljubljani ni so kapitalisti in to ne tisti, ki imajo v sebi kaj modernega in socialnega čuta, marveč ljudje, ki so največji krvosesi delovnega ljudstva. Moze vodstva NSS leži v ostankih sleparskega bankirja Kamenarovića. Glavni generali NSS so od odveta in bankirja dr. Azmana tako odvisni, da sploh nimajo nobene samostojnosti več. O tem poglavju danes ne bomo še več pisali, naj zastopuje ta konstatacija. Čudno zato ni, da so pogajanja, ki so se sukala okoli osnovanja «socialističnega bloka» za NSS tako žalostno končala. Socialdemokrati in komunisti so odklonili zvezo s kolovodji NSS ter izjavili, da so zanje «abstata». Kateri socialist na naj se veže z ljudmi, ki so agenti krvavih vitezov z Zaloške ceste in kdo z ljudmi, ki so hlapci Kamenarovičevih opred. Ker jih socialisti niso marali, so voditelji NSS ostali med dvema stoloma skupaj z dr. Ravniharjem in drugimi kamanarovičevci.

Češki narodni socialisti so prav zaradi časa napovedali brezobzirno proti klerikalizmu, ne iz taktičnih ali oportunističnih razlogov, marveč s principelnega in programatičnega stališča. Zahtevajo ločitev cerkve od države, odtegnitev kongrua za duhovščino, konfiskacijo cerkvenega premoženja itd. Voditelji slovenske NSS opravljajo škofu v politiki mežnarsko službo ter vse sile nanašajo, da tem bolj zmaga v Sloveniji reakcija, a da manj sijajno zmaga napredna misel.

Radi bi vedeli, kakaj naj po vseh teh dogodkih še obstaja NSS. Morda samo še za osebo čast in korist gg. Juvana, Deržiča, Ribariča, Rogliča in drugih političnih pustolovcev in zagazarjev? Po našem mnenju in tudi po izjavah pametnih in uvidljivih pristašev NSS, je nastopil čas za likvidacijo ostanka NSS. Narodni ljudje od NSS snadajo v Narodni blok, Juvanova klika naj gre mod klerikalce, kdor pa stoji v NSS strogo na razrednem stališču, naj pa gre mod socialiste. To je edino dosledno in pošteno dovolj so kolovodje NSS slepomili na vse strani, dovolj svoje pristaše zavajali na stranpota, dovolj aljavali

na program NSS. Kakor odrešila beseda je prišla za NSS beseda Staneta Vidmarja. Sedaj je čas, da pošteni in narodni pristaši NSS napravijo komedijam kolovodji NSS konec. Ti so se sami postavili na sramotni oter. Kdor noče z njimi skupaj nositi žiga sramote, naj sledi Vidmarju in dr. Jamarju!

Za poštenost in proti korupciji

Pod to devizo se bore po Ljubljani proti Narodnemu bloku pristaši tistega Kamenarovića, ki sedi radi milijonskih goljufij in sleparij v leči tržaškega sodišča. Za poštenost in proti korupciji se bori v Ljubljani odveta dr. Azman, pravni konzulent in sokrivec g. Kamenarovića. Tudi od odveta dr. Josipa Hacinca se mi ne bomo učili. Za poštenost in poštenje se bori po shodih «Narodne zajednice» zloglasni Kravos, tajnik NSS, ki je poneveril večjo vsoto državne denarja in ki je pred zadnjimi volitvami, ko smo ga obdolžili tatvine stisnil rep med noge in je že vloženo tožbo proti nam umaknil, ker se je bal, da ga ne bo dal državni pravdnik zapreti. Za poštenost in proti korupciji se bori magistratni Kozine, faktotum NSS, ki ima na vesti celo vrsto nepoštenih dejanj. Za poštenost in proti korupciji se bori poškvarjena družba, ki se drena okoli nekega polusolventnega zavoda, jemlje tamkaj zase kredite, za izplačilo upnikov pa nima denarja. Ako hočejo gospodje spraviti ta zavod na kant, naj nadaljujejo.

To je generalštab tistega gospoda Ravniharja, ki je neolajalen in nepošten dovolj, da danes v svojem listu dr. Zervaja obrekuje in kleveta v zavedi, radi katere ga je pred štirimi leti slavil kot idealnega, nesebičnega in poštenega moža! To je tisti Ravnihar, ki je mogel istočasno kot poverjenik za socialno skrbstvo reševati stanovanjske akte, ki jih je zastopala njegovega advokatska pisarna. V znamenju poštenosti je dr. Ravnihar l. 1922. gradil svojo novo politično kariero s pomočjo žalostnega klevetnika Kamenarovića, ki ga je poveličeval v nebesa, dokler ni sodnija Kamenarovića dala pod ključ kot sleparja in goljufa. Vse Kamenarovičeve klevete so se izkazale za laž in obrekovanje. A stara ljubezen ne zariavi. Danes z. Ravnihar napada zopet demokrate radi Kamenarovičevih goljufij, mesto da bi pel hvalo ker so demokrate pravčasno opozorili slovenske gospodarske kroge na njegove zločinske spekulacije. Ako bi tega ne bili storili, bi se bilo tudi slovenskim interesom zgodilo to, kar je zadelo po krivdi tega afarista naše rojake v Italiji s konkurzom Banco Adriatico. Kdor je nas takrat poslušal se je rešil.

Tako bo tudi z ostanki Kamenarovičeve garde v Ljubljani, kateri z dr. Azmanom, dr. Ravniharjem, Juvanom itd. na čelu bi danes, ko sedi njihov ljubljani vrhovni šef že tako dolgo v zaporu, morali vendarle uvideti, da v javnosti nimajo ničesar več iskati.

Zato jim resno svetujemo naj nikar več ne izjavljajo in obrekujejo, naj ne bodo predržni in nesramni, saj vedo, da znamo take tiče pohoditi. Nujno jim priporočamo naj bodo pametni in naj nikar ne drve v svojo lastno pogubo. Treba, da jim to odkrito poveljamo, da se ne bodo čudili, ako bomo brezobzirno reagirali in da ne bodo potem zopet tarnali, da smo jih uničili. Pred očmi naj imajo tudi to, da postavljajo s svojo brezvestnostjo in vrtoglavoštvu v nevarnost morda tudi še druge, ki dosedaj še niso imeli prilike, da bi jasno spoznali, kdo so gg. Ravnihar, Juvan, Azman in ostali kolovodje, ki so impertinentni dovolj, da kot ostanki Kamenarovičeve jate s kamanarovičevsko perfidnostjo vršijo pomočniško službo za klerikalce ter se vsiljujejo Ljubljancem!

Izzvani smo za danes odgovorili sicer jasno, a če bomo še naprej izzivani, bomo odgovorili tudi krepko in brezobzirno.

Politične beležke

Stijalen uspeh Svetozarja Pribečevića. V četrtke so se v Viginmostu vršilo veliko zborovanje samostojnih demokratov. Ko glavni govornik je nastopil Svetozar Fribečević, ki je bil triumfalno aklimiran od zborovalcev, njih 5000 po številu; na zborovanje so namreč prišle ogromne povorko seljakov iz Banije in raznih hrvaških krajev, z 80 zastavami, seljaško konjenico in godbami. Razpoloženje je bilo polno prekipelavajočega navdušenja. Pribečevićev govor je izval nepopisne ovacije. Za njim se je vrstila še cela vrsta govornikov, predvsem dr. Edo Lukinč, srečni kandidat Vorkapić in Pribečevićev brat Valerijan. Listi opisujejo zbor v Viginmostu kot dan nepopisnih manifestacij za kralja, za edinstveno Jugoslavijo in za pobornike nacionalne ideje s Svetozarjem Pribečevićem na čelu.

Staroupekajenci, rimski pakt in SLS. Klerikalna stranka obljubljuje sedaj pred volitvami, da bo v novi narodni skupščini zahtevala, naj se ratificira rimski pakt z dne 6. aprila 1922., s katerim se urejuje staroupekajencem izmera od stare monarhije do 3. novembra 1918. že priznanih pokojnin in draginskih doklad na vse nasledstvene države. Klerikalna obljubarska politika je doživela sadnja leta tak polom, da more danes le najbolj naiven človek še verjeti klerikalnim obljubam. Ako bi imeli klerikalci kaj sra za upakajanje, bi omogočili l. 1923. in 1924. narodni skupščini redno delo, da

bi mogla ratificirati tudi omenjeni pakt in da bi tako tudi staroupekajenci prišli do svojih pravic. Nasprotno, klerikalna stranka je ves čas onemogočala redno delo, ker je hotela nagajati njej neljubi vladji, ki ravno radi bojkotiranja stvarnega dela ni mogla uveljaviti v polni meri svojega delovnega programa. Klerikalci torej nosijo odgovornost, da do danes še nimajo staroupekajenci rešenega svojega gnetnega vprašanja, zato je naravnost vnebovpljivo brezvestnost «Slovenca», ki trdi, da je temu kriva zanikrost sedanje vlade. Kakor so klerikalci krivi, da je zastalo vsled njihove politične taktike, ki jo jim je narekovalo njihovo protidržavno mišljenje, v narodni skupščini vse drugo socialno in gospodarsko zakonodajno delo, nujno potrebno našemu ljudstvu, ravno tako so tudi krivi naše staroupekajence. Ako bi imeli sploh kaj sra zanje, bi to lahko pokazali vsaj takrat, ko so sami imeli v vladi štiri ministre! Koliko sočutja so imeli zanje, so najbolje dokazali, da so jim pokojnine še zmanjšali. Zato njihove obljube ne bodo nikogar premamile!

Čestitamo! «Slovenec» se je pa večerni enkrat izredno zadovoljno namuznil. Piše, da so beograjski šidje sklicali velik politični shod, ki se ga je udeležilo okoli 1000 židov. Shodu se predsedoval dr. Alkalaj. Židje so vzeli politično poročilo svojega predsednika z zadovoljstvom na znanje in so soglasno odobrili kandidaturu svojega zaupnika dr. Friedricha Popsa na Davidovičevi listi... Bog nam je priča, da iskreno čestitamo opozicijskemu bloku na popolnosti. In «Slovenec» še prav posebej na edinem resnem zadovoljstvu.

Vitez Leopoldovega reda Johann Deržič si je pridobil novih lovov. Njegov osebn list je iz zasedo in ostudno napadel prvega jugoslovenskega legijonarja dr. Pivka. Jugoslovenska gesla iz leta 1918, ki jih je širil g. Deržič nad železničarji so danes pozabljeni. Iz njegove «narodno-socialne družbe» se njuje danes na debole na nekdanje ideale, ne da bi našel besede, ki bi obžalovala zločinsko pohabselost. Deržič se je udinjal klerikalizmu in je zvest novemu gospodarju, dela in misli tako kakor mu ta veleva. Radovedni smo, ali se bodo sedaj poslednjim njegovim pristašem odprle oči? Ali spoznajo, da jih je privedel v nasprotno smer kamor so hoteli? Po večini so železničarji spoznali že davno, da vitez Leopoldovega reda ni pravi vodnik, da njegovo bobnenje je prazno in besede brez smisla. Sedaj se je pokazalo v vsej gošči: pod njegovo patronanco je izmetala njegova «Nepravda» ves gnus na našega najboljšega človeka. Deržičevi tovariši črno-zolti oficirji bi ga danes slavili v nebesa, ko bi zvedeli za to ostudnost. «Er war doch der strammste Rursche im Regiment»!

O nagih oporiščih pristaših, zaprih v Banjaluki, si da poročati večerajnji «Slovenec» Pravi, da jih je «mnoogo» in da jih drže v zaporih popolnoma nage pri odprtih oknih, ponoči pa da jih orokni vodijo popolnoma nage na sprehod po dvorišču v najhujši zimi in mrazu! O, perverzni svet! Sicer pa «Slovenec» poroča ni nikak nova strahota, saj smo že pred mesecem v istem škofovskem «Slovenec» imeli priliko obkudovati krikaturo popolnoma nagih opozicijskih r... In sicer slovenskih, ampak pod knuto istih «teroristov» kakor v Banjaluki škofovemu organu je že davno odčrlo figovo pero, perverznost mu je prirojena in ni čuda, da se je v izmišljanju nasilnosti spomnil tudi golote. Ali so morda tudi ženske zraven? Črna notica je pravi kaviar za naša župnišča.

Narodni blok

VRHNICANI!

V nedeljo imamo pri nas javen shod Narodnega bloka, ki se vrši ob 3. uri popoldne. Govorijo minister dr. Gregor Jerjav, srečni kandidat Fran Zebal ter njegov namestnik živnozdravnik Rafael Ipavec.

Po shodu bo gospod minister sprejel deputacije in posameznike, ki bodo želeli izvesti kake svoje želje in potrebe. Sprejemanje se vrši v prostorih g. Gabrijela Jelovška na Vrhniki.

Jutri V NEDELJO, se vrše naslednji shodi in sestanki:

Zagorje ob 10. dop. Govori član predsedstva JDS iz Ljubljane.

Begunje (Gorenjsko), ob 11. dop. Govori ravnatelj Jug.

Radovljica ob 3. pop. Govori ravnatelj Jug.

Ribno ob pol 8. zvečer. Govorita ravnatelj Jug in srečni kandidat Ambrožič.

Radeče pri Zrki, mostu. Govori delegat iz Ljubljane.

Predvor ob 10. dop. Govori prof. Ivan Kolar.

Velika dolina ob 3. pop. Govori dr. Stane Rape.

Poljane nad Škofjo Loko ob 8. zjutraj. Govorita dr. Kramer in Adolf Ribnikar.

Škofljan pri Mokronogu ob 7. zjutraj. Govori Janko Tavzes.

Bučka pri Mokronogu ob 2. pop. Govori Janko Tavzes.

Koprivnik pri Srednji vasi v Bohinju ob 10. dop. Govori Jaka Blakar.

Stična - St. Vid ob 9. zjutraj v gostilni Goršek. Govorita dr. Bohinjec in Janko Blagač.

Borovnica ob pol 8. zjutraj. Poročata Zebal in Ipavec.

Brezovica ob pol 11. dop. Poročata g. Zebal in Ipavec.

Golo Brdo ob 2. zjutraj. Govori Ivo Berčič.

Ločnica ob 3. pop. Govori Ivo Berčič. Kranjska ob pol 8. zjutraj. Govorita Pančur in dr. Potokar.

Blagovica ob 11. dop. Govorita Pančur in dr. Potokar.

Trojane ob 3. pop. Govorita Pančur in dr. Potokar.

Dragomlje ob pol 8. zjutraj. Govorita Fran Kokalj in dr. Karba.

Rodica ob pol 11. Govorita Fran Kokalj in dr. Karba.

Dob ob 3. pop. Govorita Fran Kokalj in dr. Karba.

Vrhuške se vrši še cela vrsta shodov na Stajerskem, ki jih bomo deloma še objavili, deloma pa so naznanjeni po doletnih krajih.

Na Svečnici, V PONDELJEK, se vrše naslednji shodi in sestanki:

Podzemelj ob pol 8. zjutraj. Govorita Alojzij Turk in dr. Birs.

Metlika ob 2. pop. v Čitalnici. Govorita Alojzij Turk in dr. Birs.

Selca nad Škofjo Loko ob 10. uri dop. Govori ravnatelj Luka Jecenc.

Jezerko ob 10. dop. Govori dr. Rape.

Stari trg ob 8. zjutraj. Govorita dr. Kramer in Adolf Ribnikar.

Pianina ob 11. uri dop. Govorita Rasto Pustošćak in dr. Kramer.

Hotečica pri Logatcu ob 3. pop. Govorita dr. Kramer in g. Adolf Ribnikar.

St. Vid nad Cerknico ob 11. dopoldne. Govori Anton Likozar.

Begunje nad Cerknico ob 3. pop. Govori Anton Likozar.

Jesenice ob 2. pop. Govori Slavko Suhic.

Medvode ob 3. pop. Govorita Zebal in Berčič.

Motnik ob pol 8. zjutraj. Govorita Pančur in dr. Potokar.

Spitalič ob pol 11. dop. Govorita Pančur in dr. Potokar.

Zgor. Tuhinj ob 3. uri pop. Govorita Pančur in dr. Potokar.

Domžale ob pol 8. zjutraj. Govorita Ivan Kokalj in dr. Karba.

Ihan ob pol 11. dop. Govorita Ivan Kokalj in dr. Karba.

Kolčevo pri Viru ob 3. pop. Govorita Kokalj in dr. Karba.

Radomlje ob 6. zvečer. Govorita Kokalj in dr. Karba.

Vrhopolje pri Moravčah ob pol 8. uri zjutraj. Govorita Fran Kokalj in Vinko Janežič.

Moravče ob pol 11. dop. Govorita Fran Kokalj in Vinko Janežič.

Peče ob 3. pop. Govorita Fran Kokalj in Vinko Janežič.

Zupelevo pri Bizeljskem ob 4. pop. Govori dr. Pivko.

Brezice ob 8. zvečer. Govori dr. Pivko.

DVA USPELA SHODA V CELJSKI OKOLICI.

Volilni shod na Spodnji Hudinji pri Celju se je vršil v četrtek dne 29. t. m. Brez vsake posebne reklame se je izvršilo veličastno zborovanje Narodnega bloka v prostorih g. Puncerja. Vsi prostori so se izkazali kot pretesni. Posebno številno je bilo zastopano delavstvo. Po kratkem pozdravu predsednika Narodnega volilnega odbora okoliške občine g. Vinka Kukovca je poročal srečni kandidat g. Drofenik o važnosti sedanjih skupščinskih volitev in o pogubonosnem delovanju klerikalnih tigrov. Za njim je govoril stari prvoborilec narodne in napredne misli g. Ivan Rebec o potrebi volitev z gospodarskega in socialnega stališča. Nastopil je nadalje minister n. r. dr. Bogumil Vošnjak, ki je zlasti podčrtal kristalno čist značaj nosilca liste g. dr. Pivka in izredno delavnost srezkega kandidata g. Drofenika. Izredno ugoden vtis je napravil dalje krasen govor celjskega župana gosp. dr. Hrašovca, katerega so zborovalci opetovano prekinili odobrude njegova izvajanja. Njegove besede so vzbudile ob zaključku frenetičen aplavz. Razpoloženje za Narodni blok je v celjski okolici najboljšo.

Tudi v Škofji vasi je priredil Narodni blok volilni shod v četrtek. O gospodarskih vprašanjih je razpravljal srečni kandidat g. Drofenik. Za njim je govoril g. Prekorsček iz Celja, ki je svojim domaćinom zlasti razlagal velik pomen predstojećih volitev za ureditev gospodarskih in političnih razmer v državi. Navzoči g. Mrmolaj in njegov spremljevalec g. Lipovšek, gostilničar iz Maribora, sta skušala med zborovalce zanesti zmedo in koristiti klerikalcem, ki so takih prorokov zelo veselili. Toda Škofja vas je za take in slične poskuse nedostopna, ker bivajo tam ljudje, ki trezno mislijo in tudi vedo, kaj bodo storili dne 8. februarja.

Dr. Pivkovi shodi.

V sredo zvečer je imel prof. dr. Pivko volilni shod v Slovenski Bistrici pod predsedstvom dr. Pučnika v gostilni Vasiland. Prostorna gostilniška soba je bila polna domačinov in tudi okoličanov je bilo precej. Zelo dobro je bil obiskan tudi dr. Pivkov shod v četrtek zvečer v Rušah, ki je trajal čez polnoč. Dolga dr. Pivkova izvajanja so zlasti nasprotnike naravnost frapirala. Nekateri so po govoru stavljali vprašanja, na katere je dal dr. Pivko tako tehtne odgovore, da nihče ni več ugovarjal.

IZ ZVEZE KULTURNIH DRUSTEV.

Poleg že javljenih predavanj se vrše še sledeča predavanja:

V Toplicah pri Novem mestu predava prof. Fran Dolzan o vsebinskem potopu.

Ura razvidna na plakatih.

V Trzinu predava Milan Cimerman o davkih in takсах. Ura na oblačih.

Naši kraji in ljudje

Celjski občinski svet

Celje, 30. januarja.

Na dnevnem redu je bila predvsem volitev namestnikov predsednikov volišč in pa občinskih odbornikov v volilnih komisijah. Kot namestnika predsednikov se določila za volišče I. (meščanska soka) župan dr. Hrašovec, za volišče II. (magistrat) pa podžupan g. Drago Gobeč. V volilno komisijo se odposljo na volišče I. kot občinski odbornik g. Strupl Fran, njegov namestnik je dr. Alojzij Gorican, na volišče II. kot občinski odbornik Josko Pirc, namestnik g. Ivan Ravnihar.

Rekurirajo se plače grobnikov na mestnem in bolniškem pokopališču. V občinsko zvezo se sprejmejo: zasebnica Matilda Higersberger, nadmlinar Anton Hratnik, rodnina izvoščaka Jaka Bevca.

Prestanke ob koncu poslovnega leta je bivši nemški občinski svet nalagal vsako leto na razne knjižice, mesto da bi jih bil prenesel na novo proračunsko leto. Da se poenostavi računovodstvo in da se prevedejo posamezne postavke na redne tekuče postavke, se tozadevna transakcija mestnega računovodstva odloži. Izvede se jamstveno zavarovanje v vseh mestnih podjetjih, pri katerih se to še dosedaj ni izvedlo. Odkloni se zavarovanje konj proti nezgod.

Dr. Josip Rakež

(Ob njegovi šestdesetletnici.)

V Smarju pri Jelšah praznuje danes svoj 60. rojstni dan tamošnji okrožni zdravnik dr. Josip Rakež, mož, ki ga niti vsa njegova skromnost ne sme očuvati, da ne bi se ga pred svetom spomnili za njegov jubilej. Kajti dasi je tekmo mnogih let svoje moči posvetil pred vsem ožjemu svojemu torišču, je bila plodov njegovega duha deležna tudi širša domovina. Starejši ljubitelji našega slovstva se bodo spominjali, koliko pozornosti so vzhujale poljudno-znanstvene dr. Rakeževe razprave (»Oči«, »Nos« itd.) v »Ljubljanskem Zvonu«, pisane v tako klenem jeziku, da so še danes vzor zdrave, jedre slovenščine. Prav posebno pa se je razglašalo njegovo duhovito-šegavo pero v slavnostnih »Križevskih statutih« in »J. R. Mukolovecki« je ime, ki mora o priliki tega praznovanja v starih sredi na novo zbuditi najmilejše spomine na lepo, veselo mladost, a obenem najresnejšo hvalačnost od moža, ki je tako globoko dosegel, kako v tujini pritegniti v ožji, domači krog sinove sicer slovenskih, a še globoko v nemški miselnosti tlečih staršev ter jih rešiti za našo stvar. Te dečke so namreč v tistih časih Gradčani in tujerodni znanci iz domovine s posebno vno vabili med se in jih omamljali s svojim res veselim dijakim življenjem, napram kateremu se je bori »Triglav« moral seveda zdeti zelo »dolgočasen«. Tu si je mladi Rakež zavihal roke, s čudovito intuicijo prikrojil študentovske običaje za nas ter dosegel v najkrajšem času, da ga skoraj ni bilo več našega dijaka, ki ne bi bil s ponosom nosil »triglavanskega« traka. Društvo pa je postalo tisto vzgojevališče, iz katerega je izšlo toliko naših na boljše dni.

Dr. Rakež je rojen od kmetijskih staršev v Zeleni Kapli na Koroškem. Gimnazijo je dovršil v celovškem deškem semenišču, medicino pa v Gradcu. Po pripravi v ljubljanski bolnišnici je dve leti deloval v Ljutomeru, potem pa se — prav pred 30 leti — preselil v Smarje. Tu je bil več let župan in je še danes član okrajnega zastopa, načelnika »Hranilnice« ter odbornik raznih narodnih društev — skratka delavec, kjer ga je bi-

lo in ga je treha. Ko je jubilar dospel v Smarje je bil trg že hudo nemškutarski, a da je kmalu glasovi za enega najbolj slovenskih na Sp. Štajerskem, je bila v prvi vrsti tudi zasluga dr. Rakeževe. Da ne »zapade filisteriju«, je rad in mnogo potoval, kaipak s tem večjim pridom, ker si je za dijaških let prisvojil razne tuje jezike.

In danes ob svoji šestdesetletnici je dosegel, da živi — še čil in zdrav — pod lastnim skromnim krovom, sredi dolgi svojih ljubljenskih knjig, v krogu svoje vrle obitelji, spoštovan od vseh, ki ga poznajo, a pred vsem blagoslovljen od tisočerih, ki jim ni bil samo izvrsten, ampak tudi nad vse usmiljen zdravnik. Še na mnoga leta mož poštenjak! Na mnoga vedra leta mož filozof, ki si vedno kazal toliko smisla za življenje in veselo in resno stran, da ti danes z vedrim nasmehom čestita vsa številna »triglavanska« družina, a med njimi že celo vsi tisti, ki so v mladosti znali biti res mladi in ki se imajo za del te mladosti zalivali tudi Tebi! *Star Triglav*

Vojaske smuči tečaj na Gorenjskem

Danes popoldne se odpeljejo v Kranjsko goro udeleženci prvega smučkega tečaja, ki ga priredil naša vojska. Tečaj ali kakor se službeno imenuje, zimskosportski centar ima nalogo, da izuri za našo armado primerno število oficirjev in podoficirjev, tako da bodo lahko pozneje pri svojih edinih sami urili moštvo v smučanju. Prvega tečaja se udeležijo 34 oficirjev in 73 podoficirjev iz področja I. in IV. armije; poučevalo bo 11 nastavnikov, ki jih je določil Jugoslov. zimskosportski savez v Ljubljani. Ta je dal že pred tremi leti tozadevno inicijativno vojaški upravi in je sedaj po njenem nalogu tudi izvedel vse tehnične priprave. Vojaški poveljniki centra je g. kapetan Tauber iz Ljubljane, vodja nastavnikov pa znani propagator zimskega sporta g. dr. Ciril Žižek, načelnik ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu. Tečaj bo trajal štiri tedne in se bo zaključil s tekmo vseh udeležencev. Sledil mu bo potem takoj še drugi tečaj, katerega se bo udeležilo približno isto število oficirjev in podoficirjev iz II. in III. armije.

Udeleženci tečaja bodo nastanjeni v Kranjski gori, vezbali pa bodo po celi dolini od Planice. Nastanjeni bodo po privatnih stanovanjih, tako da ostanejo gostilne in hoteli prosti za drugo občinstvo.

Za armado pomenjajo ti vojaški smučki tečaji nov korak v napredku organizacije naše vojske. Mi dosedaj nismo imeli smučskih čet, dasi leži skoro nad polovico naše meje v gorskih predelih. Zato je bila pač koristna inicijativa, ki je izšla že leta 1922. iz JZSS, s predlogom na vojno ministrstvo za organiziranje vojaških smučskih tečajev. Priprave so se zavlekale tako, da se je šele prošlo zimo nameraval zvesti manjši smučki tečaj le iz okolišja IV. armije. Neugodno vreme je pa tudi to namero preprečilo. Letos so priprave v toliko dozorele, da je prišlo pravočasno do širše zasnovanega tečaja, ki obsegajo zastopnike iz vseh delov armade. Velik del potrebnih načrtov in organizacije je delo saveza, ki se z vso resnostjo zavzel za to, da bodo imeli ti tečaji tudi popoln uspeh.

Nastavniški zbor tvorijo: načelnik dr. Žižek, Beograd, njegov pomočnik g. Seljak, Ljubljana, Zinaia Dušan (Hask), Madle Marcel (Skiklub, Zagreb), Pelan Stane, dr. Zvekelj Dom, Tavčar Ivan, Sircelj Hinko, Pogačar Josip (vsi Ilirija).

Kveder Ivan (T. K. Skala) in Stanko Kmet (LSK.); vsi iz Ljubljane.

Sinoči so imeli nastavniki, ki odhajajo s tem na dvomesečne vojaške vaje, v Ljubljani v kavarni »Emona« animiran poslovični večer, ki se ga je udeležilo nad 50 smučarjev in smučark. Pozdravil jih je predsednik Zimskosportnega saveza univ. prof. dr. Jesenko, ki je povdarjal izredno važnost naloge, katero so prevzeli nastavniki prvega smučkega tečaja naše armade. Zahvalil se mu je dr. Ciril Žižek v imenu nastavnikov.

Nemška kandidatna lista v okrožju Maribor-Celje.

Maribor, 26. januarja.

Nemška Schauerjeva kandidatna lista za volitve narodnih poslancev v skupščino ima popolnoma isti značaj kakor kandidatna lista za občinske volitve v Mariboru meseca septembra preteklega leta. Nemški kandidati so še vedno tisti, ki jim ni do narodnega mira, ker jim pri tem gre njih pšenica v klasje, in ki so ter ostanejo voditelji nemškega in nemškutarskega gibanja. Nemška velepodjetja in veleindustrija so se tukrat potuhnila (na pr. dr. Scherbaum je samo podpisal listo) in so nemški voditelji poslali na plan nemškutarsko trgovstvo in obrtnost, po veliki večini ljudi slovenskega imena in pokolenja, ki so začeli v avstrijskih časih v nemškutarske vaje; marsikateri izmed njih je izneverilo nemčemu narodu »podpora« Südmarke in Schulvereine.

Dejstvo, da je toliko »malih ljudi«, ki so prespali prevrat, ki se vedno verujejo v nemško politiko in ki so se v sedem letu nacionalne države pripravili, izpostavljati se in biti predstavitelji skrahirane politike predprevarnih časov, dokazuje, kako marljivo je na delu nemškutarska propaganda in organizacija. Kaže pa tudi, da si slovenske stranke še vedno niso znale pridobiti ljudi, ki so se nam nekada pod sovražnim političnim vplivom nacionalno odrekli in da so deloma celo izgubili posameznike, ki so se po prevratu na videz izprobrili. Memento vsem onim, katerih politično delovanje kulminira v medsebojnem zabavljanju, separatističnem luknjanju in otročje zlobojem cepitvi političnih sil.

Da so duševni vodje nemškega gibanja ravno advektirali, kaže veliko število neposredno udeležencev: dr. Riehl iz Celja in dr. Mühlisen iz Maribora sta kandidata, dr. Juritsch, dr. Orsel in svojo knjižničarico dr. Brandstätterin iz dr. Rudolfa; dr. Gornji in dr. Schmiedlerer, koncipienta dr. Mühlisena, vsi iz Maribora; dr. Skoberne in dr. Zanger iz Celja so predstavitelji liste, dr. Pichtenu (pravilno Jelovšek) iz Pruja je listo podpisal.

Med kandidati našle smo trgovca Josipa Berliza v Rogatu, ključavničarja Ivana Sirača v Mariboru, mlinarja Bezenčeka v Konjicah, mehanika Sprušino in peka Färthnerja v Ptuj, hotelarja Šulerja v Sloven Gradcu — torej ljudi, ki žive in so obegnati od slovenskega ljudstva.

Istotako se norčujemo iz ljudstva, od katerega žive in iz katerega so večinoma izšli, tudi sledeči »predstavitelji« nemške liste: trgovec Rudolf Schmidt v Brežicah, Walland v Ločah, Paucič v Spitalčah, Bouier v Gornji Radgoni, Jelčič v Račju, Jager pri Sv. Lovrencu na Pohorju, Wegscheider v Krčevini, oha Pelberja v Mariboru, Kühar v Gornji Lendavi, Brodar v Ormožu, Punzengruber v Črni, Skutnik v Gučanju, Kazimir v Ptuj, Wankmüller v Vuzenici, Stojček v Rogaski Slatini, Ivan Berlitz in Jelovšek v Rogatu; gostilničarji: Bauman v Poljčanih, Schweiß v Poljčanih, Neuhold v Slov. Bistrici, Hattenberger in Gracer v St. Janju pri Dravogradu, Strleer v Vuzenici; obrtniki: Klepar Sovič in ključavničar Pogačnik v Gaberju, mizar Andić in kovač Jekl v Vojniku, usnar Bauman v Konjicah, električnik Voduček in klepar Pogodbič v Vitanju, kovač Lenovšek v Laporju, usnar Mučič in mesar Leskovar v Makolah, sedlar Puh in mizar Köck v Pobrežju, tesar Breznik v Spodnji Ložnici, sedlar Kiecker v Sp. Polskavi, prekaževalec

Konrad Sifko v Studencih, usnar Oton Badl, ključavničar Fr. Kraze in Maks Meglič, mizar Franc Majcen, vrtnar Anton Ploz in črevljar Josip Beranič iz Maribora, usnar Kralj iz Ormoža, krojač Ivan in urar Feliks Frühaut iz Dravograda, ključavničar Vidman iz Guštana, kolar Merc na Bregu pri Ptuj, ključavničar Scheichenbauer in črevljar Zajšek v Ptuj, zidar Šarman na Breznu, usnar Vrenčur in kovač Smolnik v Marenbergu, črevljarij Bart in Cankar na Muti.

Razven teh »pridobitnih« slojev predstavljajo nemško listo n. pr. zdravnik dr. Lautner pri Sv. Jerneju, ekonom Matasich v Bistrici pri Limbušu, oskrbnik Wutt v Račju, vodja opkorne Steinbacher v Hočah in nekateri posestniki, večinoma že iz prejšnjih let znani nemškutariji.

Nemška agitacija je zavzela vse kraje do meje, ki jih je nemška Avstrija po prevratu reklamirala za sebe, to je približno do Pragerskega, razen tega pa stara ognjišča nemškutarije, mesta in trge v ostali bivši južni Štaerski.

Značilnost nemške liste pa je, da ni nemška, ampak nemškutarska. Brez narodnih odpadnikov ne bi bilo sedanje »nemške« stranke, ki se ne more opirati na avstrijsko zaključeno nemško prebivalstvo, ampak samo na narodne uskrke in deloma tudi na nemške priselence. V tem tiči vsa laž in tudi slabost našega nemčiva, ki ga ne moremo smatrati kot narodno manjšino.

Drzen rop v Litji

Torbiča s 450.000 dinarji.

V četrtak zvečer se je izvršil na postaji v Litji drzen rop, ki je bil spretno in točno pripravljen.

Z vlakom, ki odhaja ob tričetrt na 7 zvečer iz Ljubljane, se je pripeljal v Litjo razvneti tamonjski protilinec g. Prelec, ki je imel pri sebi ročno torbičo z bogato vsebino 450.000 dinarjev. Na postaji ga je pričakoval tovarniški nočni čuvaj, da ga spremi proti domu. Ko je razvneti Prelec izstopil iz vlaka, je takoj izstopil torbičen svojemu čuvaju, na kar sta se podala iz kolodvora proti tovarni. Na postaji v Litji je bil ravno ob tem času precej številna promet. Parnateli in čuvaji sta krenila preko tračnic, na katerih je stal tudi tovarniški vlak. Nočni čuvaj je stopal počasi napred, par korakov za njim pa je šel razvneti. Na stopnišču tovarnega vlaka je bila prislonjena deska, nočni čuvaj in je opazil in ker je bil hla in prehod preko vlaka najlažje, je stopal na desko. V tem trenutku pa je nekdo izstopil desko; čuvaj je reabil razvneti in torbiča mu je padla iz rok. Nemški zločinec, ki je gotovo nastavljal pomemna dekla ker je vedel, da razvneti ob tem času redno nosi denar, je pobral torbičo z bogato vsebino in se v temi snesil v divji beg. Nočni čuvaj in razvneti sta glasno zavpila.

Z istim vlakom se je pripeljal iz Ljubljane v Litjo tudi orožnik Semenčič, ki je zaslišal vpilje in se takoj predal na zasledovanje zločince. Ko je ropar uvidel, da so mu zasledovalci za petami, je v svoji veliki razburjenosti izvršil naravnost komično dejanje. Zal mu je bilo za bogati plen in je prišel zato na originalno idejo. Obešil je torbičo na neko drevo, misleč, da bo bogati plen ob pravi priliki nemoteno dobi v svoje roke. Toda orožnik jo je našel in jo s polno vsebino vrnil pravemu lastniku. Zločinec se je posrečilo pobežati v temni noči in ga doslej še niso izsledili. Ropar je imel na sebi dejni plašč in sivo sportno čepico. Ker je oseba, ki je izvršila zločin, že na sumu, je upati, da pride kmalu v roke pravice.

Velika izbira najnovejših MODNIH LISTOV

za pomlad in poletje 1925.

Je pravkar došla.

V zalogi jih ima knjigarna TISKOVNE ZADRUGA v Ljubljani, Prešernova ul. 54. (nasproti glavne pošte).

Kino „Ljubljanski dvor“ Te efon 730

Od danes dalje

Pat & Patachon

v smečapalni burki

„Nevesta iz Avstralije“

Mladini je vstop dovoljen k predstavam, ki končajo pred 8. uro zvečer

Predstave: ob 4., 6., 8. in 9.

Dva zanimiva slučaja bigamije

Subotfisko okrožno sodišče ima sedaj opraviti z dvema izrednima slučajema bigamije. Prvi primer obravnava zadevo Milana Miloševića, vulgo Paračina, ki se je dne 16. januarja 1921. oženil z Natalijo Dimitrijevičevico iz Jovca v Srbiji. Še predno sta pretekla dva meseca, se je oženil drugič, in sicer toplot civilno, z lepo Madžarko Julijo Juhasevico iz Sepeca na Madžarskem. Ker so nekateri trdili, da ta zakon pred oblastjo ni bo veljaven, se je Milošević dal poročiti tudi cerkveno v budimpeštanski pravoslavni cerkvi. Nato je odvedel svojo drugo ženo k sebi na dom. Kako je bila nova žena sročeta, si lahko mislimo. Morala je takoj ostaviti stanovanje in se odstraniti. Pri tem pa so Miloševiću starši odbrali pohištvo katerega je prinesla Julija s seboj za doto. Nadvse čuden je bil ob tej priliki Milan sam. Prigovarjal je obema ženama, naj živita z njim lepo mirno in naj se nikar ne prepirata, kajti on, le dejal, je pripravljen obe ženi ljubiti z enakim žarom... Državni pravdnik pa je bil nekoliko drugačnega naziranja v tej stvari in je vložil zoper Miloševića tožbo.

Drugi primer je še bolj zanimiv od prvega. Zleteti Dobroslav Todorović se je zaljubil v Neno Felidovo in se je civilno poročil z njo. Ker pa lubezen sama nikogar ne redi, je Dobroslav odšel za kruhom v Mostar, kjer se je seznanil z drugim dekletom. Desanka Manjak je bila iz dobre rodnine in je imela lepo doto. Todorović je bil nekaj časa v zadregi in ni vedel kaj naj stori z novo ljubico. Poročiti se je ni upal, pač pa je pridno izpraševal pri znancih in prijateljih, kako bi se dala stvar urediti, da bi mu oblasti ne delale nadloge. Tu mu je priskočil na pomoč prota Marko Popović. Pojasnil mu je, da v Bosni velja samo cerkveno bračno pravo ter da je zakon Dobroslava z Neno neveljaven, ker ga po njihovih običajih smatra oblast za navaden konkubinat. Dobroslav se je na to pojasnilo oženil z Desanko, začel je razpisati priženjeni denar in ko je doto poglaj, se je premislil, pa hajdi nazaj k prvi ženi iz civilnega zakona. A Desanka ni bila voljna ostati vdova pri živem možu. Napotila se je za Todorovićem in ko je videla, da ne mara za njo, se je začela prepirati. Konec prepira je bil ta, da je stražnik Todorovića in Desanko aretirala in odpeljal oba na policijo. S policije sta morala prepripljiva na sodišče, kjer so Todorovića pridržali v zaporu, Desanko pa izpustili. Todorović se bo sedaj moral zagovarjati radi dvoženstva, dočim je pop nekaznjiv, ker pravi sodišče, da je postopal po veljavnih postavah in se ni pregrešil. Zadnji primer bigamije je torej vrlo zanimiv tudi s pravnikega stališča in ljudje čakajo kako se bo iztekla razsodba v tej zadevi, z veliko pozornostjo.

Kam pridejo „Devojke, katerih se ne poroči“??

V zadnjem trenutku

se še lahko odločite za ples. To pa za to, ker si istotako še v zadnjem trenutku lahko zberete poljubno plesno toaletto med izgotovljenimi najmodernjšimi modeli v ateljeju M. ŠARC — LJUBLJANA Konjarski trg 4 I. (Kmečke oblike za lovski ples.)

NA ZAPOVED POMPADURKE

Lya Mara in Alfonz Fryland

Danes v Elitnem KINO MATICA

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama, Sobota, 31.: »Pepehu«. Premijera. Izv. Nedelja, 1.: ob 15.: »Veronika Deseniška«. Izv.

Ponedeljek, 2.: ob 15.: »Pepehu«. Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: »Cyrano de Bergerac«. Izv.

Ljubljanska opera

Sobota, 31.: »Jenufa«. A. Nedelja, 1.: ob 15.: »Netopir«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ponedeljek, 2.: ob 15.: »Rigoletto«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Šentjakovski gledališki oder

Sobota, 31.: »Ljubzen in ljubosumnost«. Nedelja, 1.: »Ljubzen in ljubosumnost«.

Mariborsko gledališče

Sobota, 31. ob pol 20.: »Pri čaju«. Premijera. A. Nedelja, 1.: ob 17.: »Zemiteva«. Gosposv. Hudožestvenikov.

Ponedeljek, 2. ob 17.: »Bratje Karamazovi«. Gosposv. Hudožestvenikov.

Ljubljanska opera

(»Smrtna tarantela« in drugi plesi).

Z resničnim zadovoljstvom smo po zdravili končni samostojni nastop naše baleta: 1. koreograf, 1. mimika, 1. predplesalke, 2. prvih plesalk in 8 plesalk. Od »Možička« v pretekli sezoni ni naš balet podal nič samostojnega, nego je nastopal le v operah in opereti. Sinoči šla smo videti Hittnerjevo minodramo »Tarantela« in 7 karakternih plesov. Prvo plesje in glumi skoraj le gdi. Svobodova; gg. Golvin in Trobiš ji samo asistira. Krištof velike rutine gdi. Svobodova. Bi bilo lahko takole mimodramo postaviti na oder vsaj tekmo enega meseca, nič slabše kakor po tolikih mesecih. Ninono predstavila gdi. Svobodova izvenaj v drugi sliki, prav elegantno; v tej 2. sliki pa pretirava: navno kmetiško dekle ni gluho. Nesmiselnost 6. slike si moramo razlagati le z zblaznelostjo Ninone: sirota sprito obglavljena ljubica — vojvode in svoje bodoče smrti pobrani in zaplete tarantelo. Tudi to je izvajala gdi. Svobodova z vrvopim dra-

matično silo. Nerazumljivo nam je le, čemu nosi ta prolapsalka pod belo obleko rdeče hlačke; nepravno je imela takista svetlo oblečena celo črni! Nam se zdi to neukusno.

Uprizoritev »Tarantela« je deloma realistično markirana, deloma močno stilizirana, v splošnem pa kulikov mogoče dekorativna. G. prof. Kregar se je gotovo zelo potrudil, a ugajati in zadovoljiti morejo le 3., 4. in 5. slika. Vse ostale učinkujejo bomo ali groteskno, Hittnerjeva gošila je prav prijazna, pred 6. sliko zelo izrazita; v celoti pa kaže le kapelniško eklektičnost.

Gdi. Ovsenikova mora pripovedovati in razlagati zvezo in razvoj dejanja. Mladostna pevka ima zdrav glas ugodnega tembra in mnogo obetajoče sile. V tempu se ni tola in ubaja ali zaostaja; veliki nedostatek pa je njen zelo nerazumljiv izgovor. Zlasti tu mora še mnogo delati. Po našem mnenju, je njen pravi bolj recitativen, nego pevski, ker brez ugančanja vsehine je odveč.

Karakterne plesne so izvalje poleg gdi. Svobodove še gdi. Japleeva, Moharjeva in Smerkolova, g. Trobiš in baletni zbor. Zlasti so uganile »Serenada«, »Mazurka« in »Tarantela« (tutti). Konstatujemo vidni napredek zlasti pri gdi. Japlevi, Moharjevi in Smerkolovi. Treba

pa jo še mladega, čvrstega predplesalca. Vsem skupaj pa vztrajne vaje in neprestanega nastopanja. Potem izgine karot ne nekaterih udov. V splošnem so kostimi lepi in je priredba zelo dosti priznanja.

Spr-memba repertoarja v Mariboru. Ker so Hudožestveniki javili, da v soboto 31. t. m. ne morejo igrati, se je moral repertoar toliko spremeniti, da se vrši v soboto domača premijera Karl Slobodove veseligrice »Pri čaju«, v nedeljo 1. februarja ob 17. pa »Zemiteva« (gosposv. Hudožestvenikov) in v ponedeljek ob 17. poslednje gosposv. Hudožestvenikov v Dostojevskoga dramatičnem romanu »Bratje Karamazovi«.

Julij Beletto v Zagrebu. Rasist ljubljanskega opernega gledališča g. Julij Beletto je v četrtak zvečer pel v Zagrebu vloga Pinna v Musorgskega operi »Bojla Godunova«. Kritika hvali Belettovo pevsko kulturo in svežost njegovega glasu. Tenorsko partijo je pel ta večer gosposv. Josip Rijavec.

Ema Destinova v Beogradu. V sredo je dospela v Beograd slavna češka umetnica Ema Destinova, ki je nastopila prvič v četrtak zvečer. Pela je naslovno vlogo v Puccinijevi »Madame Butterfly« in nastopil vedno dal še v »Cio-cio«.

Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani izvajal na svojem vokalnem koncertu v sredo dne 4. februarja med drugim tudi dr. Širolov mešani zbor »Zorja, moja Zorja«. Skladba je komponirana na narodni tekst popolnoma v polifonem slogu ter sestoji iz dveh glavnih stavkov. Cela skladba nosi popolnoma značaj hrvatskih narodnih pesmi. Širola je eden najplodovitejših mlajših skladateljev, kojega dela se posebno ob pevskega zbora Lisinski zelo pogostokrat javno izvajajo. Njegovo opero »Novela od Stancan« so uprizorili lanske sezono tudi v ljubljanski operi. Največje njegovo delo pa je Oratorij Abrahamova žrtve, ki se je lanske leto izvajal v Zagrebu, Osijeku in Karlovcu. Vstopnice v Matični knjigarni.

Koncert srbskega pevskega društva v Zagrebu. Povodoma svetosavskega dne je priredilo »Srpsko pevsko društvo« v Zagrebu svoj običajni vsakoletni koncert, katerega je vodil pianist Svetislav Stančić. Na sporedu so bile skladbe Manojlovića, Mokranjca in Konjavića. Od slednjega se je izvajal psalm 137. »Na rekah babilonskih«. Pese so se dalje Mokranjčeve »Pjesme iz Makedonije« in »Kozara«, M. Petrovičeve »Seljanice«, katere je uglasbil P. Krstić in Miri narodne pesmi iz Medimurja, katere je harmoniziral Vinko Zganec.

Domače vesti

ZA ILUSTRACIJO.

Davidovičeva «Pravda», ki je go-tovo najbolj strastna politična nasprotnica Svetozarja Pribičevića in mu za-torej v obravnavanju katerekoli zade-ve čisto umljivo ne priznava, beleži incident na svetosavski proslavi tak-ko: «... U tom je došlo na proslavu i ministar prosvete g. Svetozar Pribi-čević. Kad se on pojavio u dvorani, pozdravljen je od študenata sa gale-rijaz (1) žviždanjem. Žviždanje je u ne-koliko mahova ponavljano sa uzvici-ma: Dole Pribičević! To je vse, kar beleži «Pravda», sramujoč se očitno, da bi pahalinski izpad še obširneje proslavljala s prosto podtaknjenimi psovki, saj se zaveda, da moralna odgovornost pada le na tiste opozicijske korifeje, ki so pobalile najelo.

Obenem omenjamo, da ostali beo-grajski listi (izvzemši Pionirove «No-vosti») tretirajo incident še objektiv-neje kakor «Pravda». A kakšnega vraga uganja škofov «Slovenec»? Pod-taknil je izpadalec tudi škandalozne psovke, izdelal «poročilo» s satansko naslavo in si dal večerj dostaviti še ponovne podrobnosti s ponovnimi lastnimi lopovščinami: «Čigan iz Vir-ginostas», «Deli ubijalec!», «Marš nanoljet!» in drugimi. Podajamo to pa-ranolo le za ilustracijo «Slovenčevih» kvalitit v politični borbi, ki jo pa nje-govi gospodje iznemirajo v naša bla-žnejšo osebnost gonjo. Ss.

* Tajništvo demokratske stranke v Ljubljani naznanja vsem onim, ki so se pisemno obrnili bodisi v tej ali drugi za-devi, naj oprostite, ako ne dobe takoj od-govora, ker se to pri sedanjih zaposlenosti osebja spoti ne more izvršiti. Tajništvo vsako prošnjo svojih pristavev upošteva in jo na pristojnih mestih priporoča. To-liko v vednost.

* Čiško odlikovanje arhitekta Plečni-ka. «Umelečka Beseda» v Pragi je imeno-vala znanega našega arhitekta g. Janeza Plečnika, profesorja na tehniški fakulteti ljubljanske univerze za svojega častnega člana. Profesor Plečnik uživa v čeških umetniških krogih velik ugled in po nje-govih načrtih se vrši restavracija histo-ričnega gradu na Hradiščih, po njegovih načrtih je zgrajen tudi prekrasni Masa-rykov dvorec v Lani. Istodobno je «Ume-lečka Beseda» imenovala tudi Ivana Meštroviča za svojega častnega člana.

* Imenovanja postajnih načelnikov. — Z odlokom generalne direkcije drž. žel. so imenovani postajni načelniki: v Ormožu uradnik Anton Gostič, dosedaj načelnik v Kraljevcu-Prelogu; v Sv. Lovren-cu na Pohorju Franc Blžon, dosedaj v Zidanem mostu; v Vuzenici Ferdo Igo, dosedaj načelnik v Slatini-Radenic; v Gornji Radgoni Josip Florjančič, dosedaj v Mariboru kor. kol.; v Murski Soboti Ciril Vrančič, dosedaj v Sv. Lovrencu na Pohorju; v Lesah Gabrijel Pirkmaier, dosedaj načelnik v Gor. Radgoni; v Slatini-Radenicih Franc Zuer, dosedaj načelnik v Rožnem dolu Pribič; v Kraljevcu-Prelogu Franc Sovre, dosedaj pri direk-ciji Ljubljana. Novimenovali prevzamejo takoj svoja načelniška mesta.

* Izpremembe v stanju sodnih slug. — Pomožna pismnik Jožef Perpar in Jožef Jerman v Ljubljani sta imenovana za sodna slugi, in sicer prvi pri okrajnem sodišču v Ribnici, drugi pri okrajnem so-dišču v Konjicah. Jakob Kralj, sluga pri ljubljanski borzi za blago in vrednote, pa za sodnega slugo pri okrajnem sodišču v Kočevju. Premesteni so sodni slugi: Franc Kranjc od okrajnega sodišča v Ribnici k deželnemu sodišču v Ljubljani; Anton Novak od okrajnega sodišča na Vrnskem k okrajnemu sodišču v Liliži; Ivan Kobal od okrajnega sodišča v Kočevju k okrajnemu sodišču v Mariboru; Mihael Grobovšek od okrajnega sodišča v Konjicah k okrajnemu sodišču v Ptuj.

* Himen. Poročila se je dne 26. t. m. v Konjicah gđ. učiteljica Ana Jurko z g. poročnikom Ivom Srijencem. Cesti-tamo!

* Razpisana zdravniška služba. Razpi-sana je služba zdravnika-uradnika za splošno prakso pri celjski ekspozituri okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Interesenti se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

* Občinske davčine v Novem mestu. Z naredbo velikega župana je mesna občina novomeška pooblašena, da sme tudi v letu 1925. pobirati občinsko dav-čino od postelj za prenočevanje tujcev ter za ponočni obisk gostiln in kavarn.

* Razpust društva. «Neodvisna strokov-na organizacija kemičnih delavcev za Slovenijo» s sedežem v Ljubljani in kra-jevni skupini iste organizacije v Vevčah in v Zagorju so razpuščene, ker so pre-kršile statutarne področje.

* Podporno društvo žel. uslužbencev ima svoj občni zbor v nedeljo, 15. t. m. ob 8. zjutraj v ljubljanskem Narodnem domu (prostorji «Slavca»). Dnevni red običen.

* Sokolsko društvo v Dolnji Lendavi je na svojem občnem zboru dne 25. t. m. vzelo z največjim zaupanjem in ogor-čenostjo na znanje, da agitira v slovenskih listih neimenovan plesec na naseljevo no-vega dimnikarja v Dolnji Lendavi. In si-ker v smislu, kakor bi tu ne bilo sloven-skega dimnikarja. Temu nasproti uzo-tavljajo občni zbor, da izvršuje dimnikar-sko obrt v našem kraju že 4. leto b. Slav-ko Maisel, po rodu in miljenju Slovenec

iz St. Jerneja na Dolenjskem, ki je ves čas stalni in prva leta bil tudi izvršujoči član našega Sokolskega društva in ki je eden najbolj agilnih igralcev našega «Dramatičnega odseka». Podpisano društvo smatra, da je napad na br. Majzelna izšel iz osebnega sovraštva in svavi vsa-kega, naj anonimnemu dopisniku ne nasade.

* Prvi občni zbor ljubljanskega pod-obora Udruženja se vrši dne 3. februa-rija ob 8. uri zvečer v Oficirskem domu. S tem se popravi napaka v času, ki se je slučajno vrinila v prvo poročilo. Dnevni red: Poročila uprave in volitve nove uprave. Po občnem zboru se bo vršila med tovariši razprava, kako naj se raz-deli 30 kompletnih uniform, ki so podod-boru na razpolago za njegove člane. — V Ljubljani, 30. januarja 1925. — Pred-sednik podobora Milan Plut.

* Zanimiva sodna obravnava. Zoper po-stajenačelnika v Bakru, Vatroslava Bul-vana, je bila pred tedni uvedena kazens-ka preiskava zaradi tavnice. Ko je kralji-ca Marija leta 1923. potovala preko Ba-kra v Dubrovnik in je bila priljaga pre-nešana na ladjo «Karagjorgje», je izginila velika škala s klobuki, last pokojnega tajnika Petroviča-Njegoša ter dve knjigi, last dvorne dame kraljice Marije, kalere so pozneje našli pri postajenačelniku Bulvanu. Preiskava proti Bulvanu je bila nedavno končana in je sedaj državni pravdnik v Ogulinu dvignil obtožbo proti njemu zaradi zločina uradne poneserve, proti njegovi ženi Pavli Bulvan pa za-radi soudeležbe na poneservbi. Bulvan se nahaja v preiskovalnem zaporu. V Og-u-linu vlada veliko zanimanje za to obrav-navo.

Danes lovski ples v Kamniku

Kam pridejo „Devojke, katerih se ne poroči“??

* Redek lovski plen. V rakiškiških gozdovih je dne 27. t. m. g. dr. Igor Tavčar ustrelil lepega divjega merjasa. V novem snegu, ki je padel v noči od ne-delje na ponedeljek, sta brata dr. Igor Tavčar in inž. Tavčar usledila tujeja go-sta in ga tako dolgo zasledovala, dokler ni v globoki dolini prišel na strel.

* Vlom na Suhi. V noči na 26. t. m. je bilo vlomljeno v hišo posestnika in župa-na na Suhi, občina Staroloka. Tatovi so prišli v shrambo za jedila ter občinsko pisarno, odkoder so si pomagali v sta-novanjske prostore. Odsli so razne jest-vine, pižmo, hišno in kuhinjsko orodje ter veliko perila in obleke. Tatvine so naj-najsumljivi eni in isti lopovi, ki so že par dni prej vlomili v blagajno tovar-narja Andreja na Viču.

* Skrivnostna smrt mlade učiteljice. V Kladnju v Bosni je umrla predvečernjim 19 letna učiteljica Kristina Peroš, ki je lansko leto absolvirala učiteljice v Sa-rajevu in dobila službo v Kladnju. Ko je v četrti zjutraj stopila gospodinja v nje-no sobo, jo je našla mrtvo. Zdravnik ni mogel ugotoviti vzroka smrti, vsled česar je sodišče odredilo obdukcijo.

* Hanaovec Fehervari aretiran. V Za-grebu je bil predvečernjim aretiran ha-nacovec Fehervari, ki je najno osumljen, da je udeležen pri umoru orjunaša Mag-dića v Osijeku. Kakor znano, je pred dve-ma mesecema prišlo v Osijeku do spopa-da med Hanaovci in Orjunaki. Pri tej priliki je bil Magdić z nožem zaboden v trebuh in je kmalu nato v bolnici umrl.

* Tihotapstvo draguljev. V Spelleldu je predvečernjim carinska straža pri-lela drznega tihotapca, ki je skušal iz Ju-goslavije vtihotapiti v Avstrijo nad 200 milijonov avstrijskih kron vredne dra-gulje.

* Naročnike, ki še niso poravnali naročnina za januar, prosimo, da to nemudoma storo. Pošle položnice so vsi naročniki že prejeli. Kdor jo je založil ali je ni prejel, naj sporoči upravi, da mu pošlje drugo.

Upravištvu «Jutra».

Vaša kolesa

prenoviti, emai-lirati in ponikljati kakor tudi strokovno obratiti preko kime Vam oskrbi cen

tvrdka J. GOREC

Palaca Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta 14

Naša skrinjica v Ljubljani

1.

Mnogo denarja in časa prihrani gospodinja, ki kupuje meso v najhigijeničnejši urejeni mesnici s hladilnico, katero odvarja Franc Slamič na Gosposvetski cesti 6 v lastni hiši.

Prodaja se: prvotno goveje meso kilogram od 20 do 25 Din, telečje meso od 23 do 27 Din, svinjsko meso od 20 do 27 Din. Perutnino in divjačino na sekem tudi na kose po najnižjih tržnih cenah. Dostavlja se najmanjša možna mesa na dom. — Mesnica je odprta ob delavnikih ves dan, ob nedeljah in praznikih dopoldn. Vljuda in točna postrožba. Poljeje priporočam najtopleje. 281/a

Iz Ljubljane

u— Ravniharjevi vlijejo zopet Sokol-stvo v politiko. Včeraj se je zglasil v Ljubljanski kreditni banki neki Janušič, uradni Trgovske banke, ter začel siliti v uradništvo, da mora iti voliti dr. Rav-niharja, češ Ravnihar je bil starosta So-kola in mi Sokoli moramo vsi voliti Rav-niharja. Seveda je dobil Janušič primer-no brco.

u— Iz Šiške smo prejeli: Opozarjamo g. Ivana Petriča, učitelja v p., ki tako pridno prireja «impozantne» sestanke z gg. dr. Ravniharjem in Juvanom, naj se spomni na 1. 1917., Gradec, «Griesgas-se». — Šiškar.

u— Somišljenje v vodmatskem okra-ju vabimo, da se udeležijo danes zvečer ob 8. uri shoda, ki ga priredi Narodni blok v salonu gostilne Drašček, Bohori-čeva ulica 9. Poročata kandidata Iv. Mo-horič in inž. Šapla. Odzovite se polnošte-vilno in pripeljte tudi znanca s seboj.

u— Sokolsko društvo v Mostah priredi v okusno okrašen dvorani na Selu v ne-deljo dne 1. februarja ob 7. uri zvečer «Reduto». Svira salonski orkester. Do-stojnim maskam vstop dovoljen. Mladini na razpolago za ples vsa vrhinja dvo-rana. Na sporedu je tudi zelo važna toč-ka za ženski svet. Ker je čisti dobiček te prireditve namenjen v prekoristne svrhe, pričakujemo čim večje udeležbe. — Zdravo!

u— Eksekucijske pristojbine za mesto Ljubljensko. Mestna občina Ljubljanska bo pobirala odslej naslednje zvišane ek-sekucijske pristojbine: za opomin od vsakega polnega dinarja 4 pare, za ru-bež od vsakega polnega dinarja 4 pare in za prodajo od vsakega polnega dinar-ja 2 pari, vendar pa znaša najmanjša pristojbina za opomin 50 par, za ru-bež ali prodajo pa 1 dinar. Te pristojbine se stekajo v mestno blagajno. Zato pa ob-čina ne sme zahtevati od države nobe-ne povračila stroškov, ki bi jih more-biti imela z izterjavanjem v prenesenem področju.

u— Nalepljanje reklam in oklicov na javnih prostorih ljubljanskega mesta re-zarpasla navada, da društva kakor tudi privatne osebe nalepljajo in izvešajo na javnih prostorih ljubljanskega mesta re-klame za prireditve itd., ne da bi ime-le za to potrebno dovoljenje pristojne oblasti. V prihodnje se bo proti vsako-mur, ki bi razvil reklamno na kakršn-ko koli način brez dovoljenja mestnega magistrata, kar najstrožje postopalo po predpisih cestno - policijskega reda.

u— Odprodaja konj. Mestna občina ljubljanska namerava prodati za sedaj 3 pare konj iz mestne pristave. Javna dražba teh konj se vrši v sredo dne 4. februarja ob 10. uri dopoldne na konjskem seimišču pri mestni klavnici.

u— Narodna čitalnica v Šiški priredi v nedeljo dne 1. februarja v dvorani pri Valjavcu «Vodnikovo besedo». Nagovor recitacija, alegorija, petje čitalniškega moškega zbora, solo - petje g. Burja in Pavliča, burka «Dva gospoda in en sluga». Sodeluje salonski orkester Šent-jakobskega društva. Začetek ob 8. uri zvečer. — Odhor.

u— Opleševalno društvo v Rožni do-lini pri Ljubljani priredi v proslavo svo-je 20-letnice dne 5., odnosno 12. julija 1925. veliko veselico kot V. veliki Rož-nodolski sejem na strelišču pod Rožni-koj ter naproša cenj. društva, da ne prirejajo isti dan svojih veselje, ker bo do na sejem itak sama vabljena.

u— Društvo «Soča» naznanja svojim članom in prijateljem, da danes v sobo-to predava pri «Levu» o politiki v sta-rem Egiptu univerzitetni profesor g. dr. Vojislav Moč. Po predavanju poro-ča naš rojak dr. Krmpotič iz Beograda o vojnoodškodninskih zahtevah Primor-cev in o akciji za rešitev tega vpraša-nja. Začetek ob pol 21. zvečer. Vstop prost.

u— Domača predpustna veselica (po starem običaju) se vrši v soboto dne 31. t. m. v restavraciji na gl. kolodvoru v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zvečer. Brez vstopnice. Za obilen obisk se pri-poroča M. Dolničar.

u— Mestna Orjuna Moste ima svoj sešestanek v torek dne 3. t. m. ob 20. uri v gostilni pri g. Prusniku, Vodmat. Član-stvo naj prinese stare izkaznice s seboj. Udeležba obvezna.

u— Ruska Matica Jutri, dne 1. februa-rija ob 15. uri se vrši v balkonski dvo-rani univerze predavanje inspektorja

ruske šole v Ponovčah, g. Vladimirja Levickega o predmetu: «Spolno in brez-spolno razmnoževanje rastlin in živali». Vstop prost. — V nedeljo dne 15. fe-bruarja se bo vršil istotam ob 14. uri občni zbor članov Ruske Maticice. Dnevni red: Odhorovo poročilo o delovanju Ruske Maticice v letu 1924., denarni račun za leto 1924., poročilo nadzorstvenega sveta, načrti za leto 1925., volitve, slu-čajnosti. Vsi člani Ruske Maticice so vab-ljeni.

u— Orijentalno noč priredi na pustni torek Mestna Orjuna Ljubljana. 263

u— Organizacije strojnih in stavbni-h tehnikov občni zbor se vrši jutri, v ne-deljo ob 9. uri pri «Mraku», Rimska ce-sta. 269

u— V «soboto pri «Draščku», Bohori-čeva ulica 9, sine, na primorski način prirejane krvave in rižev klobase. 267

u— V gostilni pri «Tičku na gričku» se toči 1. februarja izborna dolenjska žametna črnina, znanega vinogradnika Levicarja. V nedeljo in ponedeljek špe-hovka. Sprejemajo se abonenti na hra-no. 229

u— Udruženje rez. ofi-irjev, ljubljans-ki pododbor, nadaljuje in zaključí ob-čni zbor v torek dne 10. februarja ob 20. uri v Oficirskem domu. — Predsednik.

u— Sestanek bivših pomorcev. Vsi bivši pomorci se vabijo na zelo važen sešestanek, ki se vrši v petek dne 6. februa-rija ob 8. uri zvečer v prostorih restav-racije «Šestica» na Dunajski cesti. V in-teresu vsakega posameznika je, da se sestanka, ki je strokovnega značaja, za-nesljivo udeležijo.

u— Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi jutri v nedeljo ob 10. uri dopol-dne v zborni dvorani na univerzi jav-no, vsakomur dostopno predavanje o predmetu: «Narodnost in Slovenija». Pro-dava g. dr. Henrik Tuma.

u— Lekarniška nočna služba v Ljub-ljani. Veliki župan je izdal naredbu o ureditvi lekarniške nočne službe v Lju-bljani, ki se vrši od 9. februarja 1925. dalje tako, da jo opravljajo dnevno iz-menoma dve ali tri lekarnje po vrstnem redu, ki ga določi mestni magistrat do-govorno z gremijem lekarnarjev. Izjema vrstnega reda je samo ob nedeljah, ko ima nočno službo ona skupina lekarn, ki jo je opravljala v soboto. Vsaka le-karna, ki ima nočno službo, je v tem času zavezana, izdajati zdravila tudi na račun takih fondov in zavodov, ki imajo z drugo lekarno pogodbo za dobavo zdravil.

u— Umrli v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni s'učaji: Katarina Vavpotič, hiralica, 46 let. — Terezija Tesovnik, kočarjeva hči, 39 let. — Marija Forte, posestniko-va žena, 37 let. — Fran Hauptmann, pro-fesor v p., 78 let. — Dr. Vadim Dolivo-Dobrovoljski, asistent na univerzi, 30 let. — M. Agneza Gula, uršulinka, vratarica, 63 let. — Marija Golobič, žena uslužbenca tobačne tovarne, 59 let. — Veronika Zgonc, delavkina hči, 3 let.

u— Policijske prijave. Od četrta na petek so bili prijavljeni sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 prestopok v zgleše-valnih predpisih, 1 prestopok pijanosti, 1 prijava izgubljenih predmetov, 6 pre-stopok cestnega policijskega reda in 1 prestopok prekrščenja policijske ure. Aretacije so se izvršile 4 in sicer: 1 ra-di pobege iz zaporov, 1 radi hraččenja, 1 izseditev po policijskem dnevniku in 1 radi kaljenja nočnega mira.

u— Tatvina plašča. Ob priliki pri-re-ditve Tatjaninega večera v Narodnem domu dne 25. t. m. je nepoznan storilec odnesel tehniku Borisu Štulovcu svet-lorjav gumijast plašč, temnorjav šal z belimi rižami, rokavice in indeks tehnič-ne fakultete, glaseč se na njegovo ime. Skupna škoda znaša 500 Din.

u— Prijeta vlačugarica. Pred kratkim smo poročali, da sta bili radi vlačuga-stva in izvrševanja tajne prostitucije aretirani Ana Hajnske in Marijana Ko-rett, ki sta bili po zdravniškem pregledu odpravljeni v javno bolnico zaradi spolne bolezni, odkoder sta pa po par dnevih v noči pobegnili v srjajah in predpasnikih. Včeraj pa Ana Hajnske ni mogla več zdržati in pišala je v me-sto nazaj, koder jo je prijel detektiv in sicer v Hlišerjevi ulici v družbi nekega moškega. Aretiranka je izpovedala, da na kmeth za take ptičke ni življenja, zato je morala priti iskat «kruha» zo-pet v mesto, kjer pa jo je zopet zalo-tila usoda.

Iz Celja

u— Sprejem mariborskega Glash, Mat-ice. V ponedeljek 2. februarja ob tridešrt na Mliri popoldne se vrši na kolodvoru svečan sprejem pevskega zbora Glash-ne Maticice iz Maribora. Vsa celjska kul-turna društva pozivamo, da se udeležijo tega sprejema.

u— Plesne prireditve v Celju. Obrni-ški ples se bo vršil 1. februarja v veliki dvorani Narodnega doma. Kot vsako leto bo tudi letos odličen ta ples kar najpri-letnejšo zabavo. — Velika maskirada Opleševalnega društva bo na pustni to-rek dne 24. februarja v splošnih prostori-h Celjskega doma. — Celjski šahovski klub vabi svoje člane na redni občni zbor dne 4. februarja ob 20. v klubovo sobo. Dnevni red običajen.

u— Domačo veselico priredi v soboto 31. t. m. ob 20. g. Drago Bernardi. Last-nik hotela Balkan. Čisti dobiček je na-menjen Dijski kuhinji v Celju.

Iz Maribora

u— Hudožestveniki v Mariboru. Vfe-rnjo popoldne je prišlo iz Prage v Ma-ribor 28 članov in članice Hudožestven-ikov, ki so že lani gostovali v Mariboru. Vodi jih znani umetnik Sarov. Na posta-ji jih je sprejelo mariborsko gledališko članstvo.

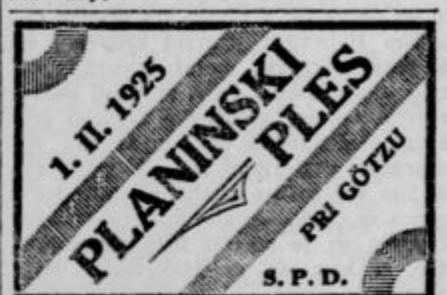
u— Ljudska univerza. Predavanje, ki bi se imelo vršiti v ponedeljek, odpade in se vrši v sredo dne 4. februarja. Predava prof. dr. Maks Kovačič o razvoju slo-venskega književnega jezika.

u— Mariborski občinski svet ima v torek dne 3. februarja ob 17. v mestni posvetovalnici redno sejo. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva, predlogi, vprašanja ter proračun za leto 1925.

u— Padanje cen pri mesu. Sinočnja «Marburger Zeitung» prinaša kar osem inersatov mariborskih mesarjev, ki jav-ljajo, da so znižali cene mesa. Dohira se govedina iz od 13 do 17 Din kg, vol-ovsko meso 1. za 20 Din, svinjsko isto-tako po 20 Din kg.

u— Pred volitvami bo še en sam pri-jeten večer, kjer bomo pozabili ob vseh sladkostih življenja, v planin. miljeju, v planinskih svobodnih brez etikete na volino borbo. To bo na planinskem ple-su dne 1. februarja 1925 pri Götzu.

u— Vesnec za osnovno šolo? Poro-čajo nam, da se peča mestna občina v načrtom premetitve 1. dekl. osn. šole v «Vesno» kakor je baje to predlagal biv-ši nadzornik g. Fink. V poslednji, kjer je bila doslej 40 let deklisla osnovna šola, pa naj bi se preselili mestni stavejni urad. Ne glede na to, da bi se baje mo-rala preseliti šola v «Vesno» brez učil, se nam zdi, da bi se morala «Vesna» s svojimi krasnimi prostori uporabiti še v kak nužnejši in višji smoter, kot pa, da se omogočijo samo udobnejši prostori stavebnemu uradu. Poslopje Mestne hr-anilnice, ki je bilo že zidano v svrhu šole, pa naj ostane mladini, za katero itak primanjkuje prostor in ji bo treba že no-ve zidati, ne pa da bi se celo ukinjali dosedanj.

Iz Primorja

* Odpsani davki. Komendant Palchi, višji davčni nadzornik za nove pokrajne objavlja, da je italijanska vlada odpisala Juljski Krajini, Tridentinski Benečiji in Zadru nad 12 milijonov lir davkov. Tega odpisa je deležno 147.000 davkoplačeval-cev. Gorški deželci se odpise 2.650.000 lir, Trstu 430 tisoč lir, Istri z Voloskim pa 6.500.000. Ostali znesek odpade na Zader in na Tridentinsko Benečijo.

* Roparski napad na Vipavskem. Dva delavci iz ajkavske predelnice sta se te dni ob 10. zvečer vračali proti Lokavcu. Imeli sta pri sebi ves tedenski zaslužek, katerega so njima izplačali v predilnici. Na samotni cesti jima je stopil nasproti neznan človek. Zaklical je: «Denar ali življenje!» Prestrašeni delavci sta se res-no zball napadalca in mu izročili denar. Ropar je nato zbežal s 400 lirami in iz-ginil v pol u.

* Avtomobil trčil ob mlekarški voz. Blizu Montebellia v Trstu je te dni trčil neki avtomobil ob mlekarški voz mleka-ric Marije Umek iz Lokve na Krasu. Voz je odletel v stran in ženska je pa-la na tla ter si izpahnila levo roko.

* Cankarjevo «Pohujšanje» v Gorici. Na Svečniko ponovi Dramatično društvo v Gorici Cankarjevo farso «Pohujšanje» v dolini Sentiljorjanski. Dosedanje predsta-ve tega efektnega gledališkega komada so bile sijajno obiskane.

Poslano.

Ker se širijo po Rakeku govorice, da sem na občnem zboru poročnik Rakek Udruženja jug. nar. železničar-jev napadal gosp. mini-tra dr. Zerj-ava, češ, da je bil gosp. postajenačelnik že premeščen, a ga je le gosp. dr. Zer-jav obdržal, javljam tem potom, da je to povsila laž, hotela škodovati meni in strokovni organizaciji ter pozivljam raznašalec takih vesti o meni in ob-čnem zboru, da naj postopa odprto, da bom mogel z njim obračunati.

Rakek, dne 29. januarja 1925.
Martinčič Fran,
žel. uradnik.

Naša skrinjica na Kranjskem

2.

Naša skrinjica na Štajerskem

4.

Iz življenja in sveta

Nova polarna ekspedicijska Amundsena

Pred par dnevi smo poročali, da je doživelo Amundsenovo podjetje za doseg severnega tečaja popoln finančni polom. Raoul Amundsen pa se ne da uplašiti in mu lebdijo pred očmi še vedno dosega njegovega čila. Sedaj se je obrnil do norveške vlade, naj bi mu na kak način priskočila na pomoč, da bi se uresničile njegove srčne želje.

Norveška vlada je sedaj predlagala državnemu svetu, naj bi država priskočila Amundsenu na pomoč na ta način, da bi vlada opremila polarno ladjo »Fram«, ki naj bi služila Amundsenu pri poletu preko Severnega tečaja, ki ga namerava napraviti letos poleti, kot izhodišče in oporišče za njegova raziskovanja. »Fram« naj ostane kolikor mogoče dolgo v polarnih krajih.

Vlada je proračunala stroške za opremo »Frama« na 80.000 norveških kron. Vsi izdatki ekspedicijske bodo znašali približno 800.000. Od tega zneska je naklonil Američan Elsworth, ki se udeležil ekspedicijske kot fotograf in opazovalec, 600 tisoč kron. Ostanek upa spraviti Amundsen skupaj s prednjimi na novinarske honorarje in s prodajo polarnih pisemskih znamk.

Člani ekspedicijske, ki bo potovala pod norveško zastavo in se bo imenovala »Amundsen-Elsworth«, bodo še norveška letalca Larsen in Dietrichson in dva mehanika. Poleg znanstvenega raziskovanja deklinacije v polarnih krajih bo imela ekspedicijska v prvi vrsti sportni značaj.

Nesreče na morju

Iz Londona poročajo o celi vrsti ladijskih nesreč, ki so se pripetile zadnje dni vsled izredno hudih viharjev na Atlantskem oceanu in Kanalu.

Tako se je angleški prevoznik parnik »Archangel«, ki vozi med Haarwickem in Hock van Hollandom, zaradi goste megle razbil ob vhod v pristanišče pri Hocku. Trije vlačilci, ki so odšli na pomoč, so pripeljali 140 potnikov in pošto na suho. Zaman so poskušali splaviti ponesrečeno ladjo. Pri tej priliki bodi omenjeno, da se je pred 18 leti na istem mestu potopil neki nemški parnik, pri čemer je utonilo 143 potnikov.

Dne 21. januarja se je potopil angleški parnik »First« v Bristolskem kanalu. Od devetih mož posadke se je rešil le prvi častnik.

Ribiški parnik »Ulster« iz Aberdeena se je razbil v petek ob obali grofije Kincardine. Od osmih mož posadke so se rešili le trije.

Pri svetilni ladji III. na Labi v bližini Hamburga je trčil iz Newyorka prihajajoči hamburški parnik »Deutschland« ob parnik »Wildenfels«, ki se je peljal iz Bremena v Bombay. Pri trčenju je izgubila »Deutschland« sidro in verigo, »Wildenfels« pa je dobil veliko luknjo na rlico, v katero je vdrla voda. Le z velikim naporom se je parnik povrnil v pristanišče.

Na istem mestu sta zadela angleški parnik »Alf« in angleški parnik »Chevington« drug ob drugega. Obe ladji sta se pokvarili.

Na Severnem morju se je zaletel danski skoner »Albert Mau«, naložen z lesom, v angleški parnik »Iletons«. Hamburški vlačilec »Hermes« je moral privleči jadralnico s posadko na krovu v Cuxhaven.

Kakor piše »Hamburger Fremdenblatt«, je izginilo lani 17 ladij v primeri z 21 v letih 1922. In 1923. Od 17 ladij, o čijih izgubi se ni dalo nič ugotoviti, je bilo osem parnikov, sedem jadralnic, en ribiški parnik in ena motorna ladja. Prvi ladij, ki sta bili proglašeni za pogrešani, sta bila angleška parnika »Rosa« in »Algora«, ki sta se najhujše oba potopila v decembru 1923. Dne 9. decembra je opazil parnik »Inishholm« pri Portlandu rešilni čoln »Rose«, v katerem so bila trupla šestih mornarjev, od katerih pa je bilo

mogoče rešiti le dve trupli, ker se je čoln prevrnil.

Januarski viharji lanskega leta so ravnotako zahtevali žrtve. Dne 13. januarja je bil parnik »Carrena« iz Liverpoola in teden kasneje »Nigretia« iz Cardiffa proglašena za izgubljeno. Mesec dni kasneje se je moralo isto zgoditi z dansko jadralnico »Lynæs« in z letonsko ladjo »Equator«. »Lynæs« se je nemara potopil v hudem viharju v Biskajskem zalivu. Precejšnjo pozornost je vzbudilo tudi dejstvo, da je izginil ameriški parnik »Conejos« 5100 ton velik, ki so ga dne 3. aprila proglasili za izgubljenega.

Dolarski milijonarji

Finančno ministrstvo v Washingtonu objavlja statistiko, ki je značilna za izredno blagostanje Zedinjenih držav. Po tej statistiki je priznalo 1920. leta 67 ameriških davkoplačevalcev, da znašajo njihovi dohodki nad en milijon dolarjev na leto. Leta 1921. je bilo v Ameriki le 15 ljudi, ki so priznali, da imajo več kot en milijon dolarjev na leto dohodkov.

V tem razloku so plačali ameriški davkoplačevalci vsega skupaj 861 milijonov 57.308 dolarjev dohodnine. Od tega zneska jih odhaja 49.517.639 na omenjenih 67 milijonarjev.

V Zedinjenih državah so bili 1. 1922 štiri osebe, ki so faterale nad pet milijonov dolarjev dohodkov. Misli se, da so ti štiri »petrolejski kralji« John Rockefeller, »avtomobilski kralji« Henry Ford in njegov sin Edsel Ford in »tobačni kralj« James B. Duke.

Nov bančni škandal v Berlinu

Berlinski listi se zopet bavijo z novim bančnim škandalom, daši jih je bila zadnje mesce že cela vrsta. Finančni krogi v Nemčiji so neprestano v razburjenju, ker skoraj ne mine dan, da se ne bi ponovil kak nov bančni škandal.

Pred par dnevi je odstopil s svojega mesta kot ravnatelj Deželnega hipotekarnega zavoda v Berlinu tajni vladni svetnik Nehring, ki je bil več desetletij v pruski državni službi. Odrkel se je pokojnini in tudi vsem drugim pravicam. Gre namreč, kakor se govori v poučenih bančnih krogih, za sledeče:

Deželni hipotekarni zavod je omejil svoj delokrog samo na hipotekarna posojila proti prvovrstnim vknjižbam. Ravnatelj Nehring pa je delal kupčije, ki so daleko presegale delokrog banke, in sicer z zelo velikimi izgubami. Pravijo, da je Nehringa k tem poslom zavedel konzorcij bivših častnikov, ki so se bavili z zelo riskantnimi spekulacijami z zemljišči, ki so vse končale z ogromnimi izgubami. Nehring je dajal temu konzorciju vedno nove kredite iz blagajne svojega zavoda.

Po približni cenitvi znaša škoda, ki jo je povzročil ravnatelj Nehring Deželnemu hipotekarnemu zavodu v Berlinu, tri do pet milijonov zlatih mark.

Iz dežele Vendette

Senator Garofalo je imel v soboto v italijanskem senatu, v katerem je razpravljalo o strašnem številu umorov, ki so v Italiji na dnevnem redu. Dejal je, da je predvsem kriv zakon strašnih številk, ker le malo kaznuje zločine.

Senator Garofalo je dejal, da so izvršili Italijani leta 1919. 2500, leta 1920. pa 5012 umorov. Zadnji dve leti se je število umorov še povečalo, ker so se politične strasti razpasle do neznane višine. Omenjal je, da se navadno kaznujejo morilci s štirimi do petimi leti ječe. Ko zapusti ječnik, se morilec ostal isti, kot je bil prej, in se ni mnogo poboljšal.

Mož ima žalobno prav. Menda je ni dežele v Evropi, kjer bi bili umori tako na dnevnem redu, kot v Italiji. Do pred par leti je bila posebno na Siciliji in Sardiniji glavni vzrok umorov krvna osveta.

Baš zadnje dni prihaja s Sardinije vest, da je bila ondi umorjena cela družina osmih ljudi samo iz vendette. Ko so prišli v Italijo fašisti na krmilo, se je število zločinov, posebno požigov in umorov, skoraj podvojilo. Res, lepo bodočnost ima dežela dvatisočletne kulture, če bo vztrajala pri svoji rekordni številki umorov!

Kdaj pridejo „Devojke, katerih se ne poroči“??

× Smrt najstarejšega angleškega maršala. V Londonu je te dni umrl lord Greensfield, najstarejši maršal angleške armade in bivši pobočnik kraljice Viktorije. Star je bil 84 let.

× Načrti za prekonceansko zrakoplovstvo. Poveljnik Zeppelin »Z R III«, sedanega »Los Angelesa«, doktor Eckenher, je prišel v London, kjer bo te dni predaval članom zrakoplovne družbe. Govori se, da se bo posvetoval z angleškimi strokovnjaki o uvedbi zračne proge, ki naj bi vezala Anglijo z njenimi dominijami. Raje je v

Iz tuje politike

Francija in Nemčija

(Predlog »Germanie« za francosko-nemški garancijski pakt.)

Pariz, 27. januarja. Glavno glasilo nemškega centra »Germania« je prineslo senzacionalen članek, v katerem trdi da je centrum, ki prej ko slej ostane eden neodoljivih nešilih faktorjev v nemški politiki vedno zrl v prijateljskem in definitivnem sporazumu s svojo sosedo onstran Rena na najbolj način rešitve kontinentalne Evrope iz današnjega mučnega položaja. Katoliški list priznava upravičenost zahteve francoskega naroda, ki se tekom zadnjih 100 let trkal videl nemške armade pred vrati Pariza, da se zavaruje evropska francoska meja in predlaga kot najboljše jamstvo za mir francosko-nemški garancijski pakt, ki naj za neko dobo bi prizna nedotakljivost sedanje meje med obema državama. Seveda »Germania« ne pozabi pristaviti, da bi morala Francija zato protialožit »šimpre« izprazniti celotno porušeno-porušeno zasedeno ozemlje.

Ideja nemško-francoskega garancijskega pakta ni nova. Že maja 1. 1923. sredi najhujše pasivne rezistence v okupirani Forni je tedanji državni kancelar Cuno napravil oficijelno ponudbo za tak pakt. Polnopravni kabinet. Tovarnedna njegova nota je ostala brez odgovora, ker je tedanja francoska vlada ni jemala resno in ker bi po Cunoovem predlogu bila zavarovana le francoska meja, dočim bi morala Francija mirno gledati, če bi Nemčija napadla Poljsko in Češkoslovaško.

Tudi polnopravni sugestiji »Germanie« je sprejela francoska javnost precej hladno in z veliko skopao. Ne more prav razumeti, kakšen bi naj bil pravi pravi sporazum. Če je na eni strani jasno, da bi Francija, zaupajoč podpisu ene Nemčije, ki je 1. 1911. jamstvo belgijske nevtiralnosti razveljavila za ničevreden kos papirja, postala odvisna od dobre volje svojih nemških sosedov, ne more nihče domneti, kakšne praktične koristi bi imela Francija od zrtvovanja zadnjih jamstev, ki jih ima še v rokah.

Sam predlog prihaja v zelo žudnem trenutku in od sumljive strani. Pravekar je katoliški centrum izročil v Nemčiji oblast najhujšim vošnim hujšakom, ki bočajo pri prvi priliki zopet spravili Hohenzollernce na nemški prestol. In zlati prihaja isti centrum s tako ponudbo, navidez polno miroljubnosti in sprave? Težko je verjeti v iskrenost namena.

Zli se, da je treba iskati vzrok senzacionalnemu predlogu drugod kot v pa-

načrtu tudi zrakoplovna proga med Anglijo in Ameriko. Dvakrat na mesec naj bi vozil zrakoplov iz Chicago preko New Yorka v London in Hamburg in nazaj.

× K velikemu poverjenju na pošti pri Bratislavi, o kateri smo pisali v »Jutru«, doznavamo, da sta Schiefer in Duray, ki ju zasleduje bratislavski policija zaradi ponarejanja čekov, stanovala na Dunaju in mnogo obsevala z nekim Butlerjem, ki je bil sedaj tudi aretiran. Ko se je izkazalo, da je njegov potni list ponarejen, je priznal, da se piše Ludvik Bokros, star 22 let in da je bil svoj čas bančni uradnik v Budimpešti. Povedal je, da je bil on duša vsega poljetja, iniciator pa neki Berger, ki ga je v Budimpešti seznanil z Darayem in Schieferjem. Sestali so se, kakor je izpovedal, v Budimpešti, kjer so se razdelile uloge za goljufijo.

× Voronovo pomlajevanje. Doktor Voronov, izumitelj pomlajevanja nekaterih vrst živali z opičnimi žlezami, se bavi sedaj v francoski zapadni Afriki s svojimi poskusi. V francoski Guineji si je napravil veliko menažerijo opic, s katerimi dela svoje poskuse za ozdravljenje raka in tuberkuloze. Ondi organizira tudi stalno izvažanje opic raznim medicinskim zavodom v Evropi.

efistitnem duhu dr. Luthrovo vlade. Vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov je postalo pereče. Če bi Nemčija postala članica ženevske Lige, bi morala dovoliti prevoz zaveznikov čet skozi svoja ozemlja v skladu, če bi bila Poljska namodena. Nacionalistična Nemčija, ki sanja o uničenju poljske republike, se seveda ne sme smiriti s tako doživetjem, ki jo Društvo narodov nalaga svojim članom. Zato je dr. Stresemann vedno in dosledno poudarjal, da bi Nemčija vstopila v Ligo le tedaj, če bi se ji priznala nevtiralnost njenega teritorija.

Tudi se zadnje čase mnogo in resno govori o možnosti angleško-francosko-belgijskega garancijskega pakta, ki bi bil res resno jamstvo in bi prisilil Nemčijo, da se končnovoljno prizna za premagano in se odreče nadi na bližnje mashevanje. Proti tej nevarnosti se hoče nemška vlada zavarovati s čisto platonskim nemško-francoskim paktom. Nemški šovinizem hoče s takimi manevri vnesti nezaupanje in razdor v danes znotraj stene vrsto zaveznikov. On hoče pridobiti časa, da bi se mogel pripraviti za uro revanje.

Kako spraviti v sklad lepo doneče besede o spravi s Francijo in talno, sistematično oboroževanje Nemčije, ki ga je zavezniki vojaška kontrola nepopolnoma ugotovila? Zato je francosko javno mnenje ostalo hladno in celo levitarski orman »Ere novovele«, ki seveda ne sme priznati poloma Herriotove popustljive politike napram Nemčiji, se ne more prav ogreti. Ta list se sicer zavzema za neko novo francosko politiko in tudi za sporazum z Nemčijo, npr. pa, da se mora tak sporazum najprej izvesti na gospodarskem polju. Kako malo volje za ekonomsko zblizanje pa imajo vladni krogi v Nemčiji, kaže ravno neverjetna trdnost nemške trgovinske delegacije v Parizu pod vodstvom g. Trendelenburga, ki je kriva, da gospodarska porazjanja med obema državama ne pridejo prav do nobenega zaključka.

V takem položaju brata sicer ostra sodba »Journal des Débats« o predlogu »Germanie« gotovo mnenje večine Francozov. Let oltja centrum, da se je pravkar pridružil nacionalcem, apostolom revanše in jim izročil vse orožje oblasti: armado, finance in upravo in pravi:

»Varnostni francosko-nemški pakt ne bi imel nikakega zmla. Za nas zaviral varnost od spoštovanja pogodb, predvsem verzalske in vsi nemški vodilni možje, z izjemo marla Wirtha, ki je danes osamljen v svoji stranki, so grme-

li proti verzalskemu miru. Ponudba »Germanie« zasluži en sam odgovor: najprej naj centrum odvzame oblast nacionalcem in militaristom in nato naj začne ministri, ki bodo spoštovali pogodbe, izvajati dejansko razorožitev Reicha in, ko bo to končano, bomo lahko skupaj iskali najboljše sredstva, da se zagotovi mir na podlagi obstoječih paktov.

Ugoden razvoj v Albaniji

V Tirani se je sestala albanska konstituenta, ki sestoji seveda le iz članov, ki se niso udeležili upora zoper zakonito vlado; koliko jin je ostalo, se ne poroča. Konstituenta je takoj pričela z delom tam kaj, ker so jo revolucionarni dogodki v problemu maju prehiteli in prekinili nje-
no delo.

Pred vsem se je konstituenta dne 21. januarja s soglasnim sklepom izrekla za republiko. Rezultat glasovanja, s katerim dobiva Albanija definitivno republikansko obliko vladavine, se je v Tirani objavil s topovskimi strelci, na kar so se vse trgovine ter delavnice zaprle in je zavladal v mestu splošen praznik.

Po zakonskem načrtu, ki ga je Ahmed beg predložil konstituenti, se volitev prvega predsednika republike ne bo izvršila takoj, marveč pozneje; od izvolitve pa bo še vedno njegova oblast izvrševala, kakor doslej, regentstvo štirih mož pod predsedstvom Džafar Ipla.

Predsedstvo konstituenta je po odglašovanju republike sestavilo sledeči delovni program: 1.) Ratifikacija carinske pogodbe z Italijo 2.) dovolitev vladi, da more v odsotnosti konstituante izdajati zakonske dekrete in 3.) zakon o novih volitvah za konstituanto, ki se imajo izvršiti tekom mesec dni po razpustu sedanje konstituante. Po tem volitnem zakonu za novo konstituanto se bo volil po eden poslanec na 15.000 prebivalcev in bo nova konstituenta imela potemtakem 65 poslancev. Teden dni po izvršenih volitvah se bo sestala konstituenta in prva njena naloga bo izvolitev predsednika republike, nakar se bo pretvorila v zakonodajno skupščino.

Na eni prihodnjih sej bo konstituenta, kakor se pričakuje, proglasila Tirano za prestolico Albanije, da na ta način onemogoči separatistične težnje Valone in Skadra, ki se kakor znano, najbolj potegujeta za čast glavnega mesta.

Podoba je, da se režim Ahmed bega v vsakem pogledu utrjuje. Toda vesti, ki so naznanjale aretacijo Bajram Cura, znamenitega kačakeškega vodje in najopasnejšega nasprotnika Ahmedbegove vlade, so se ponovno pokazale kot netočne; Bajram Cur še vedno ni vjet. Ali vendar jo njegova moč popolnoma strja; Cena beg, glavni vojskovodja, je prodril s svojimi četami v severovzhodni kot Albanije ter razpršil Bajramove tolpe. Bajram sam se skriva še po gorah v bližini meje in se poskuša menda rešiti v smeri na Plav-Clusine, kjer ima še obilo prijateljev.

Interesantno so poročila, ki javljajo o uspešni vpadi vladnih čet v kačakško ozemlje, odkoder so se stalno vršili pohodi Kačakov preko meje na naše ozemlje. Tako so dne 22. januarja zagrabili nekaj Kačakov, med katerimi je dokazano, da je eden sodeloval pri onem znamenitem napadu, ko so lansko leto oropali poštni avtomobil na cesti med Kosovom Mitrovico in Rečjo ter odnesli milijone denarja. Dva dni pozneje so ujeli skupino Kačakov, med katerimi je eden, ki je sodeloval oni pot, ko so zaleli Munjica, načelnika sreza Djakovica in ga izpustili šele ko jim je občina poslala zahtevano odkupnino. Sličnih primerov je še cela vrsta; Cena begovi oddelki imajo že kar taborišča zajetih Kačakov, raznih sumljivih tipov, ki so predstavljali takorekto stalno vojsko Bajram Curovo, opasno in nadležno tako nam kot tiranski vladi.

Videti je, da ima Ahmed beg trden namen, popolnoma prečistiti zloglasno obmejno ozemlje na severu vzhodu ter definitivno uničiti to najhujše kačakško gnezdo. Ako se mu to posreči in ostane uspeh trajen, je to eden najpozitivnejših ukrepov za končno konsolidacijo Balkana.

Bajka o pepeluhu

(K današnji premieri v ljubljanski dramli.)

Neki oče je imel tri sinove; dva sta bila pametna, eden pa neumen. Ležal je vedno na peči, z mačkom pšeno oral in jedel kruh iz pepela. Zato so mu rekli pepeluh. Ko je bil oče na smrtni postelji, je poklical k sebi svoje tri sinove in jim naročil, da morajo priti stražiti na njegov grob: prvo noč prvi brat, drugo noč srednji brat in tretjo noč pepeluh. Tako je oče umrl in so ga pokopali na vrtu.

Ko je prišla prva noč, starejši brat ni hotel iti na očetov grob, ampak je dal pepeluhu hlebec kruha in mu je rekel: »Ti nisi za nobeno rabo pri hiši, pojdi stražiti na očetov grob.« Pepeluh je vzel hlebec kruha in je šel. Ostal je na grobu vso noč in ni videl ničesar. Drugo noč je moral iti srednji brat na očetov grob. Tudi on ni hotel iti sam, ampak je poslal pepeluha; pepeluh je vzel hlebec kruha in je šel, ostal je na očetovem grobu vso noč in ni videl ničesar. Tretjo noč je prišla vrsta na pepeluha. Vzel je s seboj hlebec kruha in je šel. Ker pa je bil utrujen, je zaspal. V sanjah pa se mu je prikazal oče in mu je rekel: »Hvala ti, zvesti sin, da si izpolnil očetovo željo. Tu bodeš pisčalko. Na vseh

živih se poiavi pred teboj bel konj, ti pa se boš izpremenil v krasnega viteza, in zgodilo se bo vse, karkoli bo zaželel...« Očetov duh izgine, pepeluh se prebudi in zagleda v roki srebno pisčalko; ko je prišel domov, je zlezel na peč in ni povedal nikomur o tem, kar se je zgodilo na očetovem grobu. Oba brata sta ga zaničevala in sta rekla: »Sedaj, ko je oče umrl, ne boš več živel brez dela. Ali pojleš delat na polje, ali pa se poberi od hiše.« Tudi otroci so hodili v hišo in so dražili pepeluha. Pepeluh pa je vse potrpeč in se je delal neumnega, kakor je bil prej.

Takrat je živel v deveti deželi kralji, ki je imel krasno hčer. Od vseh strani so jo hodili snubiti slavni snubci. Kralj pa se ni mogel za nikogar odločiti; navadnje sklene izkazati pred gradom široko slovo in pozvati vse jezdece; kdor bo jamo preskočil, tisti dobi kraljevo hčer in vse kraljestvo. Kraljevi glasniki so šli po svetu in so vabili jezdece na tekmo. Prišli so tudi na pepeluhov dom.

»Jaz pojdem,« je rekel prvi brat. »Jaz tudi,« je rekel drugi. »Jaz tudi,« je rekel pepeluh. Tedaj sta se oba brata norčevala iz njega. »Kaj boš ti, po kveka, doma ostani in glej, da se ne ganeš od hiše.« In sta odšla s svojimi blapci. Ko je bil pepeluh sam, je sto-

pil s peči in zapisal na pisčalko; naenkrat je stal pred njim bel konj v krasni bleščeči opravi in pepeluh se je izpremenil v krasnega viteza. Oddirjala sta v deveto deželo in dospela sta ravno, ko se je tekma že pričela. Vsi jezdeci so s konji vred popadali v jamo, edino pepeluh je preskočil jamo in pobegnil, da bi ga ne spoznala. Vsi so se začudili krasnemu vitezu, a nihče ni vedel, kdo je in odkod je. Ko se je pepeluh na konju vračal domov, je srečal v gozdu svoja dva brata, ki sta komaj jezдила na svojih polomljenih konjih. Pepeluh ju je mimogrede pretepel in se je vrnil domov, legel je na peč in zaspal. Ko sta se brata vrnila, sta pravila, kako leno je na kraljevskem dvoru, in se jezila na tujega viteza, ki ju je pretepel. Pepeluh je dvignil glavo na peči in je rekel: Ali sem vaj? Brata sta se nanj razjezila in ga hotela preteptati.

Medtem je kralj drugič povabil vse viteze na tekmo. In zgodilo se je kakor prvič: vsi jezdeci so popadali v jamo, nazadnje pa je pridiral iz daljave krasen vitez na belim konju — preskočil jamo in izginil. Brata sta se zopet vrnila s ščevrtimi konji. Pepeluh na ju je v gozdu dohitel in pretepel. Kralj je bil ves obupan zaradi tega. Zato sklene na nasvet modrega starca, da bo pri tretji tekmi kraljična stala

pri oknu in bo udarila jezdeca na čelo. In zgodilo se je tako: ko so vsi jezdeci popadali v jamo, je pridiral na belim konju krasen vitez in je preskočil jamo; medtem pa ga je udarila kraljeva hčer na čelo in na čelu je zasilala zlata zvezda, da se je zažarelo daleč naokoli. Pepeluh se je zopet vračal domov in je v gozdu dohitel svoja brata in ju pretepel doma je zlezel na peč in si je z ruto zavezal čelo, da bi ga ne spoznali. Ko sta se brata vrnila domov, sta ga vprašala, kaj mu je, da ima obvezano čelo, pepeluh pa je rekel, da je šel v gozd po maline in da ga je robida očvrknila. Brata pa sta rekla: »Čemu hodiš iz hiše, ko nisi za nobeno porabo« in sta se bahala, kako sta skakala čez jamo v deveti deželi in se jezila na tujega viteza, ki ju je spotoma pretepel. Pepeluh pa je rekel: »Ali sem vaj?« Brata sta se razjezila in sta ga hotela preteptati. Medtem je poslal kralj devete dežele svoje glasnike po vseh deželah in je rekel: »Pojdite in prečistite vse koče in palače in kjer najbete viteza z zlato zvezdo na čelu, položite predenj kraljevske ave-tinje in ga prepeljite sem. Kraljevi glasniki so šli in preiskali vse koče in palače in so prišli do pepeluhove hiše. Videli so pepeluha na peči z obvezano glavo in so ga vprašali, zakaj ima obvezano glavo. Pepeluh je molčal. Bra-

ta sta odgovorila, da je to njun neumni brat, ki ni za nobeno porabo šel je v gozd po maline in ga je robida oplazila po čelu. Tola kraljevske ljudje se niso dali odgnati in so zahtevali od pepeluha, da mora odvezati obvezo. Pepeluh se je prijel za čelo, pri tem se je obveza premaknila in po vsej hiši se je zasvetilo v čudoviti bleščobi. Glasniki so popadali na kolena in ponudili pepeluhu kraljevske darove. Pepeluh je splezal s peči, zapisal na pisčalko in pred njimi je stal krasen vitez z zlato zvezdo na čelu. Val so popadali pred njim in ga prosili odpuščanja. On pa je vsem odpustil in je odšel z glasniki na dvor in je postal kralj devete dežele, kjer je vladal dolgo, častno in slavno.

»Pepeluh« je napisal dr. Ivan Lah. V nam je dal že več lepih mladinskih stvar. Pepeluh si je zamislil že med vojo, ko se je moral potikati, kakor toliko drugih poštenih ljudi, po ječah in internacijskih taboriščih. Ko so ga vlekli pred sodišče, ga je hotel pogubiti neki duhovnik, ki je še danes aktiven. In se mu obneslo in dr. Lah je bil oproščen.

V dobi deklaracije je svojo mladinsko igro »Pepeluh« vprizorjen je bil prvič v mariborskem gledališču v sezoni 1919-20 in dosegel prav lep uspeh.

Dopisi

ST. VID NAD LJUBLJANO. Akademija sokolskih društev St. Vid-Jezica, ki se vrši v nedeljo ob 6. uri zvečer pri starosti br. Sušteršiču, bo z nastopi vseh telovadnih vrst pokazala rezultate, ki so se dosegli v prskem obsegu obsegu društev. V svesti si, da se s tem dviga pomen omenjenih društev, je dolžnost vsakega člana, da prisotuje prireditvi. Po akademiji bo zabava s plesom. — Na Svečnico dne 2. februarja ob pol 8. uri zvečer, uprizori "Prosvetni odsek naprednih društev St. Vid" v Dravljah že v drugi Cankarjevo "Pohujšanje v do- lni sentflorjanski in vabimo zlasti ono napredno občinstvo, katero smo pogrešali pri zadnji predstavi.

ST. VID NAD LJUBLJANO. Na nedeljskem shodu k. o. JDS je srečni kandidat tov. Zebal v po-juhnih besedah razložil smernice gospodarske politike Narodnega bloka, ki se morajo izvesti, ako hočemo doseči sanacijo in konsolidacijo države, katero so separatisti in drugi protidržavni elementi že močno omajali. Tovariš Majcen pa nam je dokazal, da je zdrav razvoj mogoč le takrat, če bo močna in enotna tudi država na upravo. Sedanje sistematično ugonabljanje državne avtoritete po naših političnih nasprotnikih priča dovolj jasno, da je njih glavni namen, razdiranje akcija napram sedanjemu obstoju naše države. K besedi se je oglašilo še nekaj domačih govornikov, nakar je sledila živahna razprava. Po res prijateljskem razgovorju je predsednik tov. Matjan zaključil triurno zborovanje.

STRAZIŠČE. Sokolski oder v Strazišču uprizori danes v soboto 31. t. m. ob 8. uri zvečer in na Svečnico 2. februarja ob 4. popoldne dosedaj še neuprizorjeno dramo Zvonimira Kosma "Morje". Pri obeh predstavah sodeluje orkester.

RADOVLJICA. Naš Sokol priredi v nedeljo 1. februarja v Sokolskem domu maskarado, pri kateri sodeluje orkester Sokola I. iz Ljubljane. Maske morajo imeti izkaznice, ki jih doli br. starosta.

RAKEK. Sokolsko društvo Unec-Rakek priredi v nedeljo dne 1. februarja v prostorih gostilne Sevar na Rakeku predpustno maskarado z začetkom ob 19. uri pri maskeradi svira kvartet "Skubice" iz Ljubljane. Opozorjamo sosedna bratska društva in prijatelje Sokolstva s prošnjo, da se prireditve v čim večjem številu udeležijo.

CERKNICA. Pucljev kandidat Lenarčič je jezen. Ni mu prav, da je demokratski kandidat preskrbel podporo za vodovod v Grahovem. Razumemo njegovo jezo. Se večje razočaranje bo doživel 8. februarja, kajti kmetje še niso pozabili Pucljevih obljub glede podpore za vodovod v Grahovem. Pričakuje, da bo g. Lenarčiča še glava bolela, ker se je pustil izrabiti od Puclja v tako umazano volilno spekulacijo.

GRAHOVO. Na anketi trgovcev, zastopnikov trgovske zbornice, železniških in carinskih strokovnjakov ter zastopnika delavstva in politične oblasti se je pre- reševalo vprašanje razširjenja postaje Rakek. Pri tem se je izrazila zahvala gospodu ministru dr. Žerjavu, ker je zasigural za razširjenje postaje Rakek pol- drugi milijon dinarjev tudi kot zastopnik vlade v komitetu južne železnice. Takrat g. Lenarčič ni nastopil proti zahvali gos- podu ministru Žerjavu, pač pa si upa zatikati se v g. ministra pred navadnim ljudstvom, češ da nima minister Žerjav posebnih zaslug za postajo Rakek. Tem- več da je on kot župan Velikih Blokov in predsednik trgovskega gremija prav za prav vse naredil. Ne bodite smešni, gos- pod Lenarčič, saj niso vsi volilci tako neumni, kakor Vi mislite. Vi lahko igra- te junaka v Vel. Blokuh, v državi pa ne pomenite ničesar. Čudno se nam zdi, da kot "cresen mož" zastopate v Loški kotlini premeslece carinarne v Logatcu, na Ra- keku pa ste nasprotnega prepričanja.

LITJA. Sokolova plesna šola priredi danes v soboto ob 8. zvečer kot zaključni plesni venček "Rdečo noč". Spored bogat in pester. Pri plesu sodeluje salonski orkester iz Ljubljane. — Bilka s korijan- dolli. Pred polnočjo cvetlični valček. Gos- je iz Ljubljane in drugod dobrotošili. — Pevsko društvo "Lipa" se udeležilo korpo- rativno slavnosti bratskega glasbenega društva v Zagorju. Prijatelji pevcev va- bljeni, odhod iz Litje v nedeljo 1. febru- arja ob 19.17 zvečer.

NEMSKA LOKA PRI KOČEVJU. Dne 28. t. m. smo bili tako srečni, da nas je posetil poslanec Škuli. Zbra- o pa se — piši in beri — celih devet poslušalcev z njim vred. In to kljub temu, da je župnik iz Nemške Loke hodil od hiše do hiše in nagovarjal ljudi, da naj se udeležijo shoda. Pač najboljši znak, da so se naši ljudje že pri zadnjih vo- litvah napasli klerikalnih obljub, katerih so čez grlo stili. Ker Škuli ni hotel nihče poslušati, je bil brez s'ovesa eks- pediran preko Brezovice, odkoder upa-

mo, da ga nikdar več ne bo k nam. Co- stitamo mu na silni blamaži. Nemško- ločani smo sklenili, da glasujemo vsi brez razlike za Narodni blok. Naša škrinjica je druga!

KOPRIVNIK PRI KOČEVJU. Sreški kandidat dr. Sajovic je imel v torki pri nas volilni shod, ki je jako dobro uspel. Kljub temu da so bili volilci pozno obve- ščeni o sestanku, se je zbralo preko 50 poslušalcev, ki so napeto sledili izsvaj- nju g. kandidata. Dne 8. februarja bo- mo vrgli kroglice v drugo škrinjico, ker dobro vemo, da more le Nacionalni blok uresničiti naše nade na železnico, do- čim bi bič kroglice, oddane v kako dru- go škrinjico, toliko kot izgubljen.

HRASTNIK. Tukašnja žitnica prire- di v nedeljo, dne 1. februarja v prostori- narodnega doma žitniški ples s pro- slo zabavo; vodstvo prireditve so prevze- le hrastniške dame, ki so obljube poseb- no krane dekoracije ter najprejstrij spored, vsled česar utedne postati ta ples- na najlepši prireditvi v letošnji sezo- ni. Nastopi tudi bivša članica opernega gledališča v Moskvi, ga. inž. Safonova. Godba: salonski orkester domačega Glas- benega društva. Podrobnosti na lepkihi. Vabimo k številni udeležbi.

DOL PRI HRASTNIKU. Napredna ml- sel pridoliva vedno več prištevati. Ni ču- da, saj je gospodarstvo klerikalnih tigrov popolnoma oslabelelo našo državo. Ljudst- vo prineslo neizmerno škodo. Ako ne bi bilo demokratov, bi postali Slovenci v resnici pravi sužnji klerikalnega režima. Zato smo se Dolanci odločili, da glasuje- mo 8. februarja za srskega kandidata dr. Roša. Klerikalni stranki, povzročiteljici kuluka, povzročitelj davkov in drugih sličnih dobrot za kmete in delavce, smo obrnili za vedno hrbet. Dolžnost vsakega Dolanca je, da vrže kroglice za domoče- ga kandidata dr. Roša v četrti škrinjico.

DOLENJA VAS PRI RIBNICI. Pevsko društvo v Dolenji vasi, ustanovljeno 1. maja 1921., se vedno lepše razvija. Vsako leto nastopa pevski zbor z izbrani- mi pesmami. Tako je tudi letos priredilo društvo dne 25. t. m. v prostorih gospo- la Imanca Merherja v Prigorici pevski večer z 20 dobro pripravljenimi skladbami. Da je zbor nastopal tako veliko število me- šanji in moških zborov v kratkem času, je povalno omeniti discipliniranost mladih pevcev in pevk pod spretnim vo- dstvom g. Šol. upravitelja Hermana Kmetla. Zbor se zavrta svoje velike naloge ter se mu obeta lepa bodočnost; kajti pevski material je res izhoren, z vajami dosže-

tekem časa najlepše uspehe. Kako pri- ljubljeno je dolenjevaško pevsko društvo, je dokaz polnoštevilna udeležba od strani Ribničanov in domačinov; pevski večer so posetili tudi gostje iz Kočevja.

SV. LENART NAD LASKEM. Naš gos- pod župnik se silno razburja, ker se v naših glavah jasni. Posebno hud je po- stal, ker smo si naročili večino naših list "Domovina". Vprašamo ga samo, za- kaj rohani tako proti temu listu, ki še ni- kard ni delal proti veri, ampak samo ži- gosno brezvestnost duhovnikov, ki izra- bljajo vero v svoje politične namene. Mor- da je tudi on eden izmed tistih.

MARNO PRI DOLU. Z velikim zani- manjem in navdušenjem smo vzeli na- znanje vest, da nastopi kot kandidat Na- rodnega bloka za laški srez naš domačin dr. Roš Vsi, ki ga poznamo, cenimo nje- gove zasluge za ljudstvo, njegovo delav- nost in požrtovalnost. S tem, da ga so- vrazili in obrekujemo klerikalci, je v na- ših očeh samo pridobil. Klerikalcem ta- ko nič več ne zaupamo in ne verjamemo.

GLOBOKO PRI BREZICAH. V sredo se je vršil tu volilni sestanek Narodnega bloka, katerega se je udeležilo nad 50 ljudi. Dr. Sikler je poročal o programu Narodnega bloka in o političnem položaju ter ostro a stvarno kritiziral razne na- prečne struje, ki nastopajo pri volitvah samostojno in s tem samo podpirajo klerikalce. Poslušalci so viharno odobraval- njegovo izvajanje. Sestanka se je udele- žil tudi bivši poslanec in ustanovitelj SKS g. Urek, kateremu se je opazilo, da ga silno boli, da se njegov, svojačasno v najhujšem namenu stavljeni predlog za združenje naprednih strank ni upošteval in to tembolj, ker gre pri sedanjih vo- litvah za ali proti državi. Protidržavnega čovarjenja separatističnih strank ne mo- re nihče odobraval. Volilci so se v naši ži- belki SKS soglasno izrekli za kandida- ta Narodnega bloka in so tudi trdno prepi- šani v njegovo zmago.

ŽUPELEVCI. Na Svečnico, ob 10. uri, priredi Narodni blok velik volilni shod, na katerem bodo poročali nosilci liste prof. dr. Pivko, dr. Rape iz Ljubljane, sreški kandidat Sitar in njegov namest- nik. Iz vseh krajev prihajajo poročila, da bo shod tako veličasten, da brežički okraj še ni videl kaj takega. Somisljeniki Narodnega bloka: Vsi na shod, da bo manifestacija tem večja!

BUČE. Tudi pri nas se pripravljamo na volitve. Klerikalni kandidat Skodne in tistik Deželak pričeta sicer nepre- stano sestanke, ki pa so jako slabo ob-

iskani. Shoda na Bučah dne 26. t. m. se je udeležilo z ženskami in radovednci vred komaj do 30 oseb. Vsled medkib- cev se je Skodne silno razburil in na- gašal, da govori samo za klerikalce. Zanj se pehata posebno Anton Jug in poštar ter gostinčar Franc Vah, ki mu zadnjikrat svetujemo, naj se raje bolj briga za poštni urad, kakor da zabavlja čez naprednjake. Sicer mu prihodnji posvetimo z drugo svetilko.

ZABUKOVCA PRI CELJU. Prosto- voljno rudniško gasilno društvo uprizori dne 1. februarja (dan pred Svečnico) ob 4. popoldne v dvorani ge. A. Piki v Gri- zah, Ksaver Meškovo tridejanko "Na smrt obsojenih, dramatična slika iz polpre- tekle dobe na Koroskem. Namen pla- telja, da pošaka v igri življenje in boj koroskih Slovencev za svoj obstanek za časa Avstrije, se mu je tu zelo posrečil. Igra, kjer nastopi nad trideset igralcev, je za današnje čase, posebno sedaj pred volitvami, ko igra obrekovanje in sovra- štvo tako veliko vlogo, zelo priporočljiva in pričakuje od strani celo občinstva obline udeležbe. Po igri prosta zabava. Cisti dobitek je namenjen izpopolnitvi gasilnega orodja in nabavi potrebščin.

ROGASKA SLATINA. V nedeljo dne 26. t. m. je uprizoril dramatični odsek tukašnjega pevskega društva "Sloga" tridejanko "Repositev, duh v krkonoskih gorah". Vsi igralci (večina šele prvič na- stopila) so posvetili uprizoritvi izredno mnogo truda ter s tem pripomogli, da je prireditelj izredno dobro uspel. Obisk je bil sijajen. — Zato kličemo društvu: le tako naprej.

RAČJE. Kandidat Narodnega bloka dr. Pivko je imel dne 27. t. m. pri nas kresen shod, ki se ga je udeležilo nad 100 volilcev. Dr. Pivkov govor je napravil na poslušalce ogromen utis. Tuji na vsa vprašanja smo dobili zadovoljive odgovore. Vse je šlo lepo, le nekemu interpe- lantu je po nesreči nekaj oblihalo v grlo. Vsi drugi pa smo prepričani, da so bodo razmere v našem kraju še bolj zboljšale, ako nas dr. Pivko še večkrat poseši.

DOL LENDAVA. Zadnja notica v "Jutru" o zadevi potrebe še enega dim- nikarskega moistra za srez Gor. Len- dave, je bila priobčena brez vednosti organizacije JDS. Interesenti naj se za- to ne obračajo nanjo, ker ni s to zade- vo v nobeni zvezi.

Lastnik in izdajatelj Konrad J. Jutra. Odgovorni urednik Fr. Brazovič. Tisk Delniške tiskarne, 4. d. v Ljubli- ni.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

Službe (dobe)

Kontoristinja

Samostojna moč, vsa vseh pisarniških del, se sprejme s 15. februarjem t. l. Plača po dogovoru. — Ponudbe na parafinirane čuček Kompanij v Ptuj. 2048

Gozdnega čuvaja

za gozdno poslasto na Dolenjskem, polnleten, zanesljiv, po- šten, v vsaki stvari, ki je se- bil v enaki službi, se sprej- me. Dobi pristoječo plačo, dopolnilno zemljišče s 8 gla- vami živine; poleg tega pla- ča po dogovoru. Ponudbe s- pravevali naj se pošljejo na pošto pred 153, Ljub- ljana. 1936

Išče se oskrbnik

za poslasto na Dolenjskem. Prednost imajo povzročitelji, ki se razumejo na sadovnjak- stvo in vinograd. — Ponudbe na: Dolenjski Hudovernik-Javoriti Ljubljana. 1932

Postanski zaslužek

(samo za moške) se nadi s prodajo zanimivih pikantnih razgladih. Dopol- ne na upravo "Jutra" pod šifro "Redni dobroti". 2028

Službe (iščejo)

Delavce za vse

trebno marljivo, ki s vo- seljem in vnueno opravila vsako delo, inteligentni, pri- priki kakršnokoli službo. — Sijajno delo je kot akcizijski tiz. Vsakdo, ki mu v ali- nudi zaslužek, bo s njim prav zadovoljen. Kdor se za- mami za sjeza, naj pošlje naslov pod "Vedno bivačeni" na upravo "Jutra". 2305

Samostojna gospodinja

(Wirtschaftlerin). Išče pri- merne mesto. Govori sloven- sko, hrv. in nemško. Gre tudi na delo. Ponudbe pod "15. februar" na upravnistvo "Jutra". 2382

Delavce

1888 službo v kakti trgovski ali kakti silničar. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Pridnosti". 1614

Fina življa

za ženah in moško perilo, sprejme delo in gre tudi na- dom. — Naslov pote uprava "Jutra". 2316

Zenitve, dopisovanje ter oglašji strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—.

Kot strojepisika

in korespondenčna s ve- lico pisavo, želji spremeni- ti mesto gospodinjica z lepo pla- čavo, pri kakem podjetju, odvisniku ali vitični pisarni. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Laurienus" 1137. 2136

Starejša kuharica

želi mesto. — Vpraša se v Vrtil ulici št. 23 (dvoršče). 2390

Perfektna kuharica

ki gre tudi kot gospodinja, želi službe. Naslov pri upr. "Jutra" pod "Vestna 1115". 2397

Knjigovodkinja

veča vseh pisarniških del, išče službo za takoj ali po- zneje. Ponudbe pod šifro "Samostojna 1038" na upr. "Jutra". 2250

1000 Din

dom omenju, kateri mi pra- kati mesto trg. pomočnika, nek. stroke. Ponudbe na po- drobnosti "Jutra". Maribor, pošl šifro "27 let". 2307

Krojčar gre šivat na dom

fine in navadne oblike. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod značko "Krojčar 1095". 2394

Kontoristinja

z dveletno prakso, zmorna arbične, slov. in nemške korespondenčne, stenočrtnje in strojepisika, išče za takoj ali po- zneje mesto v Ljubljani. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Vestna 1093". 2360

Absolventinja

enoletna izr. tečaj, vsa slov. in nemškega jezika, išče namestitve. — Če ne- ponudbe na upravo "Jutra" v Mariboru pod šifro "Dobro spričevalo". 2342

Kot samost. gospodinja

želim se samostojnemu gos- podu ali vdovu z otrokom. Ponudbe na upravo "Jutra" pod značko "Vartaa 1103". 2330

Prodaj

Vedno opustite travnino, se prodaja po najnižjih cenah. Zlatina in srebrnina. Posebno se priporoča re- ženina in nevostan ogled- namizne oprave. Jos. Selovin Čuden, Ljubljana, Mestni trg št. 13. 2421

Blagajno

"Wertheimer" št. 3, sko- raj novo in dve pisarniški, s predali, skoraj novi, prodam po zelo nizki ceni radi smrti v rodbini. 2373

Hrastove deske

v raznih dimenzijah, prod. M. Antičević, Dol. Logatec. 2369

Elektromotor

3 HP za 300 V, skupno s- kazo za katanje drs. se prod. skupno ali posamezno. Vse se dobro ohranjeno. Naslov v upravi "Jutra" pod šifro "Motor". 2371

Kožuh

železn. kratak za 700 Din, dobro ohranjen povrniki za 500 Din in nova kokala, prodam za 280 Din. Naslov pote uprava "Jutra". 2328

Kupim

Prazne "Odo" steklenice

kupuje drogerija Anton Kauc, sinova, Zidovska ul. 60 2190

Izsrediščna stiskalnica

(Excenterpress), se kupi. Če neje ponudbe pod šifro "Stiskalnica" na upr. Jutra 2052

Kdor kupi močnate

Vreče naj pošlje naslov v navedbo- ceno pod "Vreče" na upr. "Jutra". 2143

Stroj na bencin

za katanje drs. dobro ohran- jen, se kupi. Ponudbe z na- vedbo cene na upr. "Jutra" pod šifro "Zaga". 2349

Kmet pridelki

za katanje drs. dobro ohran- jen, se kupi. Ponudbe z na- vedbo cene na upr. "Jutra" pod šifro "Zaga". 2349

Vagon jabolk

po zelo ugodni ceni prod. J. J. Tavar, Lug. p. Skofja Loka. 2379

Mlin in žago

s poslasto preko 30 oralar, od tega 15 oralarov nje in travičkov — eventualno samo mlin in žago z nekoliko ora- li poslasta, ob državi cesti med Lukovico in Krasko — ugodna prod. Josip Lauria, Vrassko. 2270

Posestvo

s 3 orali zemljo, sadonostni, s 3 orali travniki, bika oblo- ječa iz 3 sub. kuhinje in kleti, gospodarsko poslopje s lepim biserom, se ugodno prod. Naslov: Zirkovec št. 31 pri Mariboru. 302

Vila

s 2 stanovanji in verando, električna luč, vodovod, pri- kti vrt in slabišče, pri- pravno za tovarno, se prod. Vila je tik kolodvorske bliza Ljubljane. Naslov pote upr. "Jutra". 2419

Dekoracije

Girlande, čepice, kotiljone, konfeti, serpentine, lam- pijone, zalepke za željivo pusto in srečoloviporoča. M. Titar, Ljubljana. Društvo popusti

!Dekoracije!

Girlande, čepice, kotiljone, konfeti, serpentine, lam- pijone, zalepke za željivo pusto in srečoloviporoča. M. Titar, Ljubljana. Društvo popusti

!Dekoracije!

Girlande, čepice, kotiljone, konfeti, serpentine, lam- pijone, zalepke za željivo pusto in srečoloviporoča. M. Titar, Ljubljana. Društvo popusti

!Dekoracije!

Girlande, čepice, kotiljone, konfeti, serpentine, lam- pijone, zalepke za željivo pusto in srečoloviporoča. M. Titar, Ljubljana. Društvo popusti

!Dekoracije!

Girlande, čepice, kotiljone, konfeti, serpentine, lam- pijone, zalepke za željivo pusto in srečoloviporoča. M. Titar, Ljubljana. Društvo popusti

Lokali

Trgovski lokal

na delati, najraje v bližini železnice, se vame v- najne. Ponudbe je pošliti na upravo "Jutra" pod šifro "L. F. 8". 2037

Lekarna

se prod. ali odda v najem na daljinskem obk. — Pajonista dala Jerko Rulic, notar na Ilirski v Dalmaciji. 17029

Išče se lokal

z izložitvijo obkoma, prime- ren za trgovino, v sredini Ljubljane, t. j. Selenburgova, Prešernova ul., Dunajska c. do kararne "Zrtna" ter Aleksandrova c. do Rotten- nove ulice. — Ponudbe pod "KTV" na upravo "Jutra". 2321

Primeren prostor

za krojaško delavnico v pri- lježju ali v 1. nadstropju, se išče. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Samostojni 817". 2126

Stanovanja

Veliko prazno sobo v centru mesta, s vhodom v ulico, po močnati s- amonirano kopalnico, se išče. Ponudbe s opisom tega pod šifro "Velikost" na upr. "Jutra". 1631

Majhno stanovanje

kompletno ali obdelano in dveh ali s samostojno kupa- lico, v novi ali stari zgr. se išče. Plača se dobro, tudi za daljšo dobo naprej, event. se da tudi odškodnina. Sep- tisan zbor in centum mesta pogoj. — Ponudbe s opisom leze stanovanja naj se poš- ljejo na upravo "Jutra" pod šifro "Samek dom". 1611

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in elektr. razsvetljavo, v sredini me- sta, 1888 v. — Ponudbe na naslov: Rasto Pustolentek št. uradni. Slov. Naroda". Kuafjeva ulica št. 5. 2433

Sostanovalec

iščem v lepo opremljeno me- rečno sobo. Naslov: Vrhov- čeva ulica št. 11, pritrilec, deuo. 2431

Malo opremljeno sobo

se išče s 1. februarjem. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod "1925". 2414

Dijak

aradnjelce, se sprejme na- hraniti in stanovanje. Cena za vsi okoliš mesečno 700 Din. — Naslov pote uprava "Jutra". 1957-07

Oporemljena soba

s posebnim vzhodom in elek- trično razsvetljavo, se odda. Naslov pote uprava "Jutra". 2257

Odda se stanovanje

(celo 1. nadstropje) 2 sobi, kuhinja, tola in balkon ter veliki vrt. Naslov pote upr. "Jutra". 2042

Soho in kuhinjo

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

XII.

KAKO SE JE CHICOT VRNIL V LOUVRE IN KAKO GA JE HENRIK III. SPREJEL.

Bilo je jedva enajsta ura predpoldne, in zato je v Louvru vse spalo. Straže so stopale polagoma in s tiha, konjeniki so pri izmenjavanju garde prihajali brez glasnega trobljenja in glasu. Kralj je bil utrujen od svojega romanja v Chartres in je dal nalog, naj ga ne bude.

Toda pred kraljevskim gradom sta se nenkrat pojavila dva jahača, se ustavila pred vhodnim portalom in se nezaupljivo pogledala drug drugega.

„No, gospod de Chicot, dobro jutro!“ klikne mlajši, ko spozna starejšega, „kako je z Vami?“ Bil je Bussy.

„O, dobro jutro tudi Vam, spoštovani prijatelj!“ de odgovorjeni z uljudnostjo in spretnostjo, ki je izdajala plemiča iz prvih krogov.

„Vi želite prisostvovati vstrenju?“ vpraša Bussy. „Izgleda, da imate tudi Vi to željo?“ odvrne Chicot. „Nikakor ne. Jaz prihajam le, da pozdravim gospoda vojvodo d'Anjou. Vi veste, gospod de Chicot, da jaz nimam te sreče, da bi se smel šteti med kraljeve ljubimce.“ „Te sreče nima kralj, da,“ pravi Chicot z ljubeznjivo uljudnostjo. „Prihajate li zdaj, gospod Chicot?“ vpraša Bussy. Pravijo, da ste odpotovali za dalj časa?“ „Da, bil sem doma, na lovu. Pa tudi vi ste odpotovali, kaj?“ „Istina je, jaz sem skočil nekoliko v provinco!“ In oba se podata na dvor, eden h kralju, drugi k vojvodi. Henrik III. je pravkar vstal. Pozvonil je z velikim zvonom in vsa množica prijateljev in dvorjanov je planila v kraljevo sobo, obenem so pa takoj prinesli zajtrk, krepčilni in elegantni za tiste čase, kurjo juho, dišeče kuhinjsko vino, mesene paštete. Chicot je takoj za jedili prišel pred kralja, pa mu ni voščil niti dobro jutro, ampak je kar s prsti segel na krožnik in prišel jesti.

„Tako mi božje smrti!“ klikne kralj jezen in razveseljen obenem, vsekakor pa presenečen, ker Chicota že ni videl nekaj tednov in ni

vedel, kam je izginil, „glej ga no, zdi se mi, da je to Chicot, dezerter, klatež, begunec, obesiti bi ga treba!“ „No, no, kaj pa ti je danes, sinko moj?“ vpraša Chicot nedolžno in brez pomislekov ali oklevanja sede na zlati naslanjač, izvezan s francoskimi lilijami, — tam je sedel drugače sam kralj, — in Chicot je povrh tega prašen od ježe, z blatinami škornji in potnimi ostrogami, z mečem, v usnjatem oklepu, — „glej ga no! Pa nisi pozabil svojega lastnega povratka iz Poljske, ko si hitel kakor jelen, a velemožje poljski so za teboj igrali vlogo lovskega psa!“

„Moja nesreča se je vrnila!“ se zasmije kralj in tleskne z rokama. „Nočem več slišati o teh neugodnih stvareh. Tri tedne sem imel popoln mir!“

„Vedno se pritožuješ! Da, tri tedne si imel mir, pa jedva sem tu, ti že zopet ni pravi! Povej mi raje, kaj si delal ta čas? Ali si vladal Franciji dobro in v redu, z mnogo soli in malo domislekov?“ „Chicot!“

„A? Pa je še kaj denarja v tvojih blagajnah? Ali si že vse zastavil židom? To bi bila nesreča. Sala nam je zelo potrebna, ker je življenje težko!“

Pri teh besedah si naloži Chicot s srebrnega krožnika na dlan dve zlati pečeni pasteti. In nadaljuje nesramno svojo šalo, ki pa je takratne čase ugajala: „Kaj pa, ali naši dečki še znajo za tvojim hrbtom kazati jezike? Ali je kateri tvojih miljenecv že obešen? O, oprostite, gospod Quélus, nisem vas opazil.“

Kralj se hrupno zasmije, kakor so se takšni razgovori vedno končevali na ta način. Potem pa vpraša: „Kaj si pa uganjal te tri tedne, kod si hodil, kje si bil? Veš li, da sem te dal iskati po vsem Parizu, po vseh razkrianih hišah.“

Pa si dal Louvre dobro preiskati?“

„Tebe je odvedel kakšen razbldnik seboj?“

„No, ta misel je gotovo napačna. Saj veš, da so se vsi razbldniki združili okrog tebe!“

„Ali pa si delal pokoro?“

„Približno. Imel sem opranka z nekim menihom, in zares, najedel sem se ga, dovolj ga je. Tle!“ Tačas pristopi Monsoreau.

„A, vi ste to, gospod vrhovni mojster lova?“ pravi kralj. „Kedaj nam priredite zopet lepo zabavo, z gonjaci in tako dalje?“

„Kadar se vzvodi Vašemu Velikanstvu. Pravkar so mi javili, da je v St. Germain en Laye mnogo mrjascev.“

„S takšnimi svinjami je posel opasen!“ pravi Chicot in gleda Monsoreaua. „Spominjam se, da je merjasec oklal kralja Karla X. na lovu. In raznji so nekoliko preokorni za naše rolice. Je li tako, sinko moj?“

Gospod de Monsoreau izpod čela pogleda Chicota. „Cuj, pravi Chicot kralju, tvoj vrhovni mojster lova je nedavno srečal volka.“

„Kako to?“ „Od takrat ima čisto njegov pogled. Samo glej mu v

oko. Naravnost se zamisliš na takšno srečanje.“ Gospod de Monsoreau prebledi, obrne se k Chicotu in pravi: „Gospod de Chicot, malo imam posla s šaljivci in glumaci, redko kedaj sem na dvoru, a pravim vam in prosim, da si izvolite zapomniti v svojo korist: Ne želim, da me ponižujete v prisotnosti svojega kralja, in zlasti ne, kadar je govor o njegovih službi!“

„Dobro, pripomni Chicot, tudi jaz bi tako mislil. Ali gotovo je, da če sem dvorski norec, nisem najmanjši. Ta majhni Henrik je večji! Sicer bi ne bil ravno vas imenoval za svojega dvorskega mojstra!“

Monsoreau pozeleni in besno pogleda Gaskonjca.

„Tiho, tiho, gospoda!“ pravi kralj Henrik, ki „idi, da se razgovor prirokuje v preprič.“ Govorimo o čem drugem.“

„Da, potrdi Chicot, govorimo o zaslugah naše ljube gospe iz Chartresa in njene košulje!“

„Ne kolni hoga, to ti prepovedujem!“ strogo pravi Henrik.

„Gospod, prišepeta Monsoreau Chicotu, ko se je kralj obrnil za trenutek drugam, „ali mi izkažete uslugo in pristopite v ono vdolbino okna na kratek razgovor z menoj?“

„I kako pak, prav rad!“ veselo in glasno odgovori Chicot.

„Torej pojdiva nekoliko vstran!“

„Če želite, v najbolj gosto šumo z vami!“

„Dovolj je šale, tukaj ni nikogar, ki bi poslušal!“ resno odvrne Monsoreau. „Stopiva!“

Chicot mu je sledil, ali v vdolbini okna mu Monsoreau z nadutim ponosom pove, da naj ga dvorski šaljivec pusti pri miru, sicer bo on, Monsoreau, z njim postal enako, kakor svoječasnno vojvoda de Mayene, to je, naštel mu jih bo po zadnjici, da ne bo mogel hoditi dva meseca... Chicot mu ni ostal dolžan odgovora. Toda predno je svršil, je pristopil k njima grof de Bussy, črne se k Monsoreauu in pravi: „Gospod grof, čast mi je, da vas obvestim, da želi gospod vojvoda Anžovinski govoriti z Vami!“

„Z menoj?“ vznemirjeno vpraša Monsoreau.

„Da, z vami!“ odvrne Bussy, nespremenljivo lica.

Monsoreau pogleda Bussyja, kakor da mu hoče predreti v glavo dušo, ali Bussyjev pogled je bil poln veselosti in z njegovega lica se ni videlo nič tega, kar je hotel videti Monsoreau.

„Ali me spremiti?“ reče skromni lovski mojster Bussyju.

„Imz grem k njegovim visokosti vojvodi in mu javim, da takoj pridete, vi se pa tačas oprostite pri kralju!“ In Bussy se vrne skozi gnečo dvorjanov s svojo običajno sretnostjo.

Vojvoda Anžovinski je zares čakal v svojem kabinetu na Monsoreaua in še enkrat čital ono pismo, katero že poznamo. Ko sliči, da se odnirajo vrata, misli, da prihaja Monsoreau in naglo prikrije to pismo. Bussy se prijavi in še enkrat rozove princa, čegar nestalnost je poznal, na krepko delovanje proti izdajalcu in za barona de Meridora in njegovo nesrečno hčerko.

Najstarejša semenska trgovina Al. KORSIKA v Ljubljani

Bleiweisova cesta-Vrtača (v lastni hiši)
ki prideluje semena rama, naznana, da je izšel njen
cenik za leto 1925 in da se odda brez
379a plačila.

Ribič, pozor! 311a Ribič, pozor!

Sulce

in žahne ribe vseh vrst
plačuje po najvišjih cenah
E. VAJDA, ČAKOVEC
Interurban telefon šte. 59. 3. 4

Danes od 5. jutraj je zatisnila za
vedno oči naša iskreno ljubljena soproga,
mamica in tačca, gospa
MARIJA BOLOZIC roj. KOVAČ
Njeni semski ostanki bodo prepeljani
v soboto dne 31. januarja, ob 4. popoldne,
iz hiše žalosti, Prečna ulica št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, 30. januarja 1925.
ŽALUJOČI OSTALI

Tučinim srcem naznanjamo žalostno vest, da je
naš preljubljeni oče, gospod
Selmar Kruhmo
zobozdravnik
včrta, previden s tolažili svete vere, po kratki
mučni bolezni, Bogu vnan zaspal.
Pogreb blaznega pokojnika bo v nedeljo dne
1. januarja 1925 ob 2. uri popoldne na mitvašnico
splošne državne bolnice k Sv. Križu
V Ljubljani, dne 31. prosinca 1925.
381a **Žalujoči otroci in Rezl.**
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Zahvala.

386/
Prišlo se zahvaljujemo vsem, ki so ob
smrti prerano umrlega bratrance in strica,
gospoda
Jeana Doberleta
strojevodje v p. in posestnika
izrazili svoje sožalje.
Osobito se zahvaljujemo gospodom ko-
legom rajnega, železniškemu prometnemu
osobju, godbi »Zveze jugoslovanskih želez-
ničarjev« in gos. strojevodji Kupniku
za ganljiv poslovilni govor ob odhodu grobu.
Hvala tudi vsem onim, ki so pokojnika tako
mnogokratno spremlili na njegovi zadnji poti
in mu ob položili krasno venco in šopke.
ŽALUJOČI OSTALI.

Compound parni stroj

od praške tvornice strojev d. d., prej Risten
& Co., iz leta 1902, pri dveh cilindrih 250 P. S.,
10 Atm. pritiska, 100 okrajčajev na minuto.
Cilinder za visoko napetost z Radovanovič
krmilom, cilinder za nizko napetost 7 riling
za pogon z vrvjo se proda radi preureditve
obrata jako poceni ali pa zamenja za drugi
80 do 100 konjski dvocilindrski parni stroj.
Vprašanja, odnosno ponudbe na Kon-
zervno tovarno „Globus“, d. d., Vrh-
nika pri Ljubljani.

384/a

Zahvala.

Ob težki izgubi naše nepozabne soproge, oziroma
mamice, gospe

Katice Rabič

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam izrazili svojo
tolažbo med boleznijo pokojnice ter sočutje ob njeni
smrti. Zahvaljujemo se vsem, ki so blazopokojnico v tako
velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Posebno
zahvalo izrekamo še Sokolovemu pevskemu zboru v
Škofji Loki za ganljive, srce pretresujoče žalostinke.

Škofja Loka, dne 30. januarja 1925.

ŽALUJOČI OSTALI

Zahvala.

Vsem, ki so nam povodom težke izgube našega
dohrega, ljubljenečega očeta, starega očeta, tasta in
strica, gospoda

Josipa Vrtačnika

izrazili svoje sočutje, se najsrčneje zahvaljujemo.
Posebno se zahvaljujemo pred o. franciskanom
za njih tolažbo in najtežjih in bridkih zadnjih urah.
Pevskima zboroma »Ljubljanski Zvon« in »Slavec«
za v srce trgajoči žalostinki, Zadrugi umetno trgov-
skih vitnarjev za Slovenijo za častno spremstvo,
nadalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in
šopkov in končno vsem onim, ki so tako mnogo-
brojno spremlili našega nepozabnega pokojnika k
večnemu počitku.

Vsem našo najiskrenejšo zahvalo!

378/a

Globoko žalujoče rodbine:

Vrtačnik, Viktor Bajt, Oton Filipek.

15 letno jamstvo
najboljšeje STOEWER
šivni stroj s pogor-
ljivim transporterjem
(grabelj); z enost. valm
premekom je pripravl-
jen za stopanje, ve-
zenje ali šivanje
LUD. BRAGA
LJUBLJANA
Selahergova ulica 61.

Vsem,

ki hočejo dobro ka-
vo piti, priporočamo
izvrstno našo pravo
domačo 1848-a
Kollnsko cikorkijo.

Priporočamo
novo izdajo
Janko Karsnikovich
ROMANOV:

Cyclamen
Broš. 22 Din, vez.
27 Din, pošl. 1-25 Din

Agitator
Broš. 18 Din, vez.
23 Din, pošl. 1-25 Din
Izdala jih je
Tiskovna zadruga
v Ljubljani

Glavno zastopstvo oglašnega oddelka uprave „Jutra“ v Trstu
je prevzela

Mednarodna agencija za oglaševanje

Josip Čehovin, Trst

Viale XX Settembre 65, I. Piano.

Oznanja za „Jutro“ iz Italije so sprejemajo le preko
navedene agencije ki daje tudi vse potrebne
podatke.

Industrijske in trgovske tvrdke, ki bi hotele inserirati v
večjih italijanskih listih, opozarjamo, da moreto to storiti
preko oglašnega oddelka uprave „Jutra“, Prešernova
ulica šte. 4, kjer se dobe vsi potrebni podatki. Oglaš-
evanje preskrbi potem naše glavno zastopstvo v Trstu.

Ljudske knjižnice

opozarjamo

na najnoveše zvezke zbirke
„Prosveti in zabavi“:

Puškin-Prijatelj, Kapetanova bdi. Povest. Broš. 24 Din,
vez. 29 Din, po pošti 1-25 Din več.
Eudal Andrej, Križev pot Petra Kurljenika, Po-
vest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1-25 Din več.
Kernik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. 22 Din, vez.
27 Din, po pošti 1-25 Din več.
Kernik Janko, Agitator. Roman. Broš. 18 Din, vez.
23 Din, po pošti 1-25 Din več.
Zeyer-Bradač. Tri legende o razpeln. Vez. 20 Din,
po pošti 1-25 Din več.

Naročila sprejema:

Tiskovna zadruga v Ljubljani
Prešernova ulica 54.